

د واورې لمن

د لنډو کيسو ټولگه

ورمه سيبا عامر

د واوری لمن

د لنډو کیسو ټولگه

ورمه سبا عامر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب پڙندنه

د کتاب نوم	:: د واوړې لمن
ليکواله	:: وږمه سبا عامر
خپرنډوی	:: دانش خپرنډويه ټولنه
د چاپ وار	:: لومړی
چاپ نېټه	:: ۲۰۰۴/۱۳۸۳م
کمپوزر	:: ذبيح الله شفق
شمېر	:: ۱۰۰ ټوکه

چاپ او کمپيوټر هڅی

د دانش خپرنډويي ټولني تخنیکي خانگه

قصه خوانی بازار، پېښور

Tel/Fax: 2564513 E-mail: danish2k2000@yahoo.com

والله

خپلې خوږې او درنې مور ته چې نه یې
ما خوږ ژوند ولید او نه تر یغ مرگ
ټول عمر له یو بل نه جلا او مساپر
پاتې شو.

د سبا ورځې

دا ورځې د هغه چا د خیال، فکر او قلم وړمې دي، چې لیکواله یې پخپله وړمه ده، خو یوازې وړمه نه، بلکې ملگرتیا یې له سبا سره ده، د ورځې د قلم او ذهن دا سباني ورځې په لومړي ځل د پښتو ادب د داستاني څانگې له مونگرو (شگوفو) پر پښتنو دماغونو لگي، دې داستاني وړمو ددغو وړمو لیکواله (وړمه سبا) د لنډو کیسو د پنځمنو لیکوالو په هغه کاروان کې ودروله، چې د لرې پښتونخوا زیتون بانو، عاېشه ملک، مبارک سلطان شمیم، تاج درانی، سلمی شاهین، صابره سلطانه او... او د برې پښتونخوا کبری مظهری، بلقیس مکیز، پروین فیض زاده ملال، کریمه رسولي، صفیه صدیقی، نجیبه وجدی وردگ، عارفه عمر لور او په لسگونو نورو پښتنو خوښو یې پل اخیستی او د پښتو لنډو کیسو د لوړتیا او پرمختا د موخې او منزل پر لور گامونه اخلي.

د ورځې خور دا لنډې کیسې - چې له بده مرغه میاشتي میاشتي یې زما د بوختیا او ناوزگار تیا په ښکېلتون او توقیف کې د ارزونې په تمه وگاللې - د افغاني ټولني د وروستیو دوه نیمو لسيزو د وروستی لسيزې د پېر د ټولنيزو

ناخالو او دردونو يو بوړنورې او دردوونکي انځور دی، چې
عمر يې ددې د لېکوالي له عمر سره سم دی او انځور يې د
يوې حساسې پښتنې روڼاندې په توگه د قلم په انځورۍ (کمره)
کې خوندي کړي دي.

ماته وړمې خور دا کيسې په دې نيامت د يوه ليکوال
دوست په لاس سپارلې وې، چې زه يوه يوه ښه په غور ولولم، د
سمونې، کمونې او زياتونې په ژمنه يو څه پرې وکارم، خو له
بده مرغه چې ما په دې څو مياشتو کې هم له يوې نيمې
کيسې پرته نه په دوستانه ژمنه او نه په نقادانه تعهد دا
سپارښت ومانه، اوس چې زه دا يو څو کرښې پردې کيسو
توروم، نو گران لوستوال او گرانه خور دې ترې د سپارښتنې او
غوښتنې د منلو تمه نه کوي، بلکې دواړه اړخه دې دا کرښې
زما د گرميا د وړاندې شوې انځور يو څرک وبولي.

د کيسو د منځپانگې او هنري ښکلا په اړه همدومره
ويلای شم، چې ښاغلي لوستوال له آغلې وړمې سبا سره ددې
داستانې ټولگې د لومړيوالي په پار ډېرې گوتې ماتې نه کړي،
نو زما باور دی، چې زما په څېر به دوی هم ترې په گانده کې
د پرله پسې کړاو په آر (شرط) د يوې بريالۍ کيسه
ليکونکې تمه ولري.

زه په پای کې خپلې درنې ليکوالي ته په دې اغزن يون کې
د ناستومانې ارادې او پاڅه هوډ په غوښتنه ددغه هنري سفر د
پيل مبارکي وایم.

په گوتو او قلم يې برکت شه

محمد آصف صميم

د وړمې د كيسو ټولگه

هسې خو د ژوند له هر اړخه كيسه او افسانه سر راپورته كوي، ځكه چې ژوند له كيسو نه ډك وي او هر دم او قدم پي كيسه كيسه وي، نو په انساني توغه كې بنځه د كيسو گوډۍ وي همداس سبب دی چې كيسه د بنځې له خولې مزه كوي.

تاسې به ليدلي وي، چې ماشومان تل له خپلو زرو نياگانو څخه راتاو وي او كيسې ترې غواړي. هغې د نر لور به هم په دې شرط چې ښه ښه به راته كوي، او ويده كېږي به نه پيل وكړي، چې:

ونه و يو باچا و، ناست په دوكانچه و، كميښ يې د الوچه و او د داسې نورو مرصعو كلمو په كتارولو پسې به يې يا د سيف الملوک او بدری جمالي كيسه راواخيسته او يا به يې د بهرام گور او د يو ترابان نكلونه.

خو اوس په کيسو کې هغه خوند او مزه نه ده پاتې. اوس په کيسو پابندي لگېدلې او حدود ورته ټاکل شوي دي، چې که کله دې له دغو حدودو تېری او تجاوز وکړ، نو بيا به د کيسې له ټيکه دارانو سره په غم او وړې. داسې خلک به درپورې ونښلي لکه ژوره، بيا هم ژوره خو د انصاف دار تر هغې هم خو نيزې اوښتې.

په هر حال، خبره بې کچه کړه شوه، خبره د وړمې د کيسو وه او هغه هم د سبا د وړمې چې د رنگارنگ گلونو په عطرونو تاوه راتاوه د شامي قووې کونجونو ته ورننوزې او په تخنولو تخنولو يې له خوبه راپاخوي او د سبا د خور و ورو معطرو وړمو زېری ورکوي. خو دا وړمه دومره کوچنۍ نه ده، چې په سپېرمو ورننوزي او د دماغ په سيلولونو کې ځای پيدا کړي. خو دا وړمه دې خدای ژوندی لري، چې د کوزې پښتونخوا د بنځينه کيسه ليکونکيو څخه وروسته نه ده پاتې شوې او د اوږو پوزه يې راته ايښې ده.

وړمه سبا يا د سبا وړمه زه له ډېره وخته پېژنم او هغه وخت چې ما د هېواد په ورځپاڼه کې پانې تورولې، دې هم پرته له دې چې چا ډانگک پسې رااخيستی وي څه ليکل او د خپرولو لپاره يې راوړل دا بنځې ډېرې لويې بلاگانې دي، چې په دومره تنگو شرايطو کې بيا هم کېښي او څه ليکي، څه ليکل څه چې غزلې ليکي او ډېرې خوندورې غزلې او ځينې خو بيا د وړمې په شان کيسو ليکلو ته لستونې راپورته کړي او کيسې ليکي. زه ورته افرين ځکه واييم، چې له بنځينه مصروفيتونو سره سره اوږدې او لنډې کيسې ليکي. لکه دغه وړمه سبا درواخله. ددې د کيسو ژبه ډېره خوږه ځکه ده، چې

د موسکا ملیحه پرده یې تل په شونډو خپره وي او کلام ته یې
کیف او رنگ وربخښي.

ما ددې یو څو کیسې او گزارشاتي کیسې چې مخې ته
راغلي دي، بې لوستونو نه دي پرېښي، ځکه چې یو راباندې
گرانه ده او بل دا چې ددې زیات امکانات ېې موجود دي، چې
ډېره ښه کیسه لیکونکې ترې جوړه شي او بریت تاوونکیو
کیسه پردازانو ته ماتې ورکړي او دغه کاذب شهرت، چې د
دوی د کاذبه غرور زېږنده ده، ترې واخلي.

زه په وږمه کې دا مېرانه وینم او د خپلې همدغې هیلې په
ملگرتیا ورته د ډېرې ښې کیسه لیکونکې توفیق غواړم.

بس همدومره

قتیل فوریانی

پښتونخوا - پېښور

د افغان د خاورې لور

وږمه سبا

د پښتو په افسانه کې

افسانه د ژوند هاغه حقيقت دی، چې په ليدو يې ليدونکی
دا گمان کوي:

هو! دا رښتيا دي

داسې کېږي

داسې شوي دي.

د يوې ښې افسانې شکل او صورت دا دی، چې هغه په
کتو کتو قاري خان سره بوځي او په يو کلايمکس يې داسې
چېران ودروي لکه يولاروی، چې د بندې کوڅې په آخره کې
ودرېږي او يو سوړ اسويلی وکړي.

زه چې ددغه رنگ او انداز افسانې ته گورم، نو د وږمه
سبا د افسانو په آخري نکته زه دغه شان چېران ودرېدلی يم او
مخې ته مې لوی افغانستان د سانحي حرف په شان باتصويره
افسانه جوړه شوې ده. هغه افغانستان چې په خپله قيصه کې
قيصه لري، يوه داسې قيصه چې حرف به حرف رښتيني ده او

راوي يې پخپله هغه افسانه نگاره ده، چې دا قيصې يې ليكلي دي.

د حقيقي افسانه نگارۍ او کردار نگارۍ په حواله دلته ماته د سعادت حسن منټو د قبر هاغه کتبه رايا ده شوه، چې هغه په خپل ژوندوني ليکلي وه، منټو وليکل:

"اچ منو متی تلے منټو سوچ رها هے که خدا برا افسانه نگار هے يا مين".

د منټو دغه دعوه د افغانستان د نازولي افسانه نگارې وږمه سبا لپاره زه کوم، چې خدای پاک د خپلې وينا کومه افسانه او کوم کردارونه تخليق کړي دي، په هغې کې وږمه سبا د خپلې افغاني ټولنې داسې افسانې او کردارونه تخليق کړي دي، چې زه به د هغې دپاره د منټو د دعوي په شان دا ليکم:

"هو!

زه د خپل وطن هاغه افسانه نگاره يم، چې خپل شهيد وښمې په اوبنکو پاک نه کړو او په ژړا مې ژوندی نه کړو، ما د کابل د واورې لمن کې د پښتو د لفظونو يو داسې عيسی (عليه السلام) پرېښود، چې د لوی افغانستان د بارودو په لوگو کې يې پلار ورك دی.

ای د دنيا د امن دعوه گيرو!

ورشئ زما پښتون عيسی له ورك شوی پلار وگورئ، چې زه د واورې لمن نه يخې کنگل ست گې وغروم او د خپل بنجاري بچي نه پپه واخلم."

ما چې د وږمه سبا د کتاب د واورې لمن افسانه وکتله، چې ددې کتاب نوم هم دی نوزه يې بيخي هغه کابل ته

ورسولم په کوم کابل کې چې د اسلامي جهادي رهبرانو د پټکو او قباگانو د سيوري لاندې پېغلې ناهيد د هوس د نوکارو نه ځان ښکته سرک ته راوغورزاوه او په خپلو وازو سترگو کې يې دا يو سوال ونيولو:

"ای د پرښتو استاذانو!

ستاسو په جهاد کې د حوا د لور عظمت او حرمت دا

دی؟؟؟"

د وږمه سبا کومې افسانې، چې ما کتلي دي په هغې کې د افسانې د فن د لفظونو د نزاکت او د کردارونو شناخت قوي دی او مرکزي نکتې يې د افغانستان د شهيدې ناهيد علامت دی. زه چې ددې افسانو مرکزي خيال، کردارونو او پلاټونو ته فکر کوم، نو د افغانستان د پېنځه ويشت کلنو بدبختيو واقعات پکې په افسانوي انداز ښکاره شي او ماته په دې خطه کې د هند د براعظمگي د وېش سره د انساني تشدد او د مذهبونو په نوم پامال شوی انسانيت راياد شي، چې اردو ژبو افسانه نگارانو د دوه قومي نظريې چې دروغرڼه اصطلاح ده په بنياد نه~ د دوو مذهبونو د کرکو او نفرتونو په بنياد د افسانې کردارونه راپيدا کړي وو، هغه مزاحمتي ادب نن هم په دې خطه کې د آزادۍ په نوم د انسانيت تذليل ښايي.

په دغه حواله د براعظمگي د وېش په نتيجه کې مزاحمتي ادب په دويمه مرحله کې افغانستان يو داسې عنوان دی، چې کردارونه يې تراخه واقعات ښايي. چونکه وږمه سبا پخپله ددغه وينې وينې خاورې لور هم ده او د لور په صفت ليکواله هم ده، نو هغې خپل وطن او خپل کردارونه د افسانو په ژبه راجور کړي دي. زما په خيال دا د هغې باکماله صلاحيت او د

ليکوالی جرات دی، چې د افغانستان د لور په صفت يې د لهجې نازک احساسات هم چېرلي دي او د وطن په شورشونو کې چې د حوا د لور عظمت ته کوم تاوان رسېدلی دی، هغه خبره يې هم په افسانه کې کړې ده.

زه د وږمه سبا د افسانو په ليدو دا دعوه کولی شم، چې د افغانستان لور د تېر هغه هومره قوت او جرات لري، خومره يې چې د افغانستان زامن لري او دا دعوه هم لرم، چې ددې اوږدې سانحې په دوران کې چې خومره سانحې ادب د سانډو او وپرونو ادب مخې ته راغلی دی، په هغې کې د افسانو په شمېر کې به د وږمه سبا افسانې هم د پښتو ددې لنډۍ په مثال گورو، چې:

که د زلمو نه پوره نه شوه

گرانه وطنه جينکۍ به دې گتینه

نور البشر نوید

۱۹ اپریل ۲۰۰۴. پېښور

انځورونه

ایمل، چې د شپې تر ناوخته پورې د خراغ رڼا ته ناست و او ډېر سپین کاغذونه یې په رنگونو لړلي وو، له ډېر سوچ او محنت څخه وروسته په دې بریالی شو، ترڅو یو ښکلې شنه ونه رسم کړي او د ونې له پاسه د چوغکو ځاله او بیا په ځاله کې څو دانې هڅی.

یو وار یې سوچ وکړ، چې د هڅیو د پاسه دې یو چوغکه هم وباسي، خو دا سوچ او دې رنگ ورته خوند ورنه کړ، ځان سره یې تصمیم ونیوه، چې نه چوغکه به ښکلې رانشي او دا تصویر یې چې څومره پنه خواری کښلی دی، دا به ورته خراب شي.

ښوونکي د وروستي ځل لپاره اخطار ورکړی و. دا د
ایمل درېم کال و، چې په دې ټولگي کې پاتې و. ښوونکي
ورته ویلي وو که دا ځل پاتې شوې، نور به ښوونځي ته نه
راځي. سر کال ایمل ته ټولگي خونه ورکاوه، هغه په
ټولگي کې یوه ټولگي واله، چې ډېره خوږه او پسته ژبه
یې درلوده پلوشه موندلې وه. ایمل به تل اوس د هغې سره
لوبې کولې. هغې به د مشق په وخت کې کله کله د مشق
د رنگو بوتل او همدارنگه د رسم په ساعت کې به یې
ورته خپلې رنگې هم ورکولې.

اوس نو ایمل ته غېرت درېدلې و، چې هر مړو به
ښکلی تصویر اوباسي او سبا ته به یې خپل ښوونکي ته
ښکاره کوي او بیا به دا تصویر په توره تخته باندې هم
وباسي چې خپلو ټولگيوالو ته پاتې رانشي. ایمل څو
واړې د کاغذ پرمخ تصویر ته وکتل، شنه ونه د ونې له
پاسه د چوغکې څاله او بیا په څاله کې څو دانې هگی.
خپلې رنگې او قلمونه یې د ښوونځي په بيک کې ځای
پرځای کړل، ښکلی تصویر یې د بالښت ترڅنګ کېښود
او په خپل خوب ځای کې اوږد وغزېد. په سوچ کې لار،
چې سبا ته به کله چې ښوونځي ته لار شي، نو تصویر به
لومړی پلوشې ته ښکاره کړي او همدارنگه قسیم او
میرویس ته به خپل استعداد وښايي او هغوی ته به ښه
زور ورکړي.

په همدې خوشالۍ سره د خوب دنیا ته لار او ویده شو.

سهار يې مور په خو غرونو له خوبه پاڅاوه ترڅو سباناری وکړي او بنوونځي ته لاړ شي. کله چې له خوبه پاڅېده په داسې حال کې چې سترگې يې په لاسونو موبلې ناڅاپه يې خپل کنبلی تصویر ور په یاد شو او د بالښت خوا ته يې وکتل. گوري چې رسم باندې د اوبو گېلاس چپه شوی او دده رسم شوې شنه ونه د چوغکو ځاله او په ځاله کې خو دانې هگۍ وړانې شوي دي. په دې وخت کې په ژړا شو، مور يې چې هر څومره ډاډگيرنه ورکوله، خو ايمل همداسې ژړل. نن يې زړه نه غوښت چې بنوونځي ته لاړ شي، خو مور او پلار يې مجبور کړ ترڅو لاړ شي. په خپه زړه بنوونځي ته لاړ د بنوونکي غوسه ناکه څېره يې تر سترگو کېده او بيا به په دې سوچ کې شو، چې څرنگه بيا به په يوه پښه د ټولگي مخې ته د تورې تختې ترڅنگ ولاړ وي او قسيم او ميروس به ورباندې خاندې. سترگې يې بيا له اوبنکو راډکې شوې، بيا يې سوچ وکړ چې بنوونځي ته لاړنشم بيا. بې وويل که لاړنشم نو چېرته به لاړ شم د بنوونځي نه غېر حاضري هم ورته بڼه خبره ښکاره نشوه.

په ډېر سوچ کې په خپلې کرسۍ ناست و، لږ څه شېبې د بنوونکي راتگ ته پاتې وې، چې پلوشه راغله د ايمل سره تر سترې مشي وروسته يې له خپلې بستې نه د يوې گل دانۍ رسم راووپست او ايمل ته يې وربنکاره کړ. ايمل د رسم په ليدو موسکې شو، ماشومانو خپل

رسمونه يو بل ته بنودل، هر يوله خان سره ويل چې
 بنکلی رسم يې کنبلی دی. پلوشې له خپلې بستې نه بل
 کنبلی رسم، چې څو چوغکې د يوې شنې ونې په بناخ
 ناستې وې راووپست او دا رسم يې ايمل ته ورکړ، وې
 ويل دا مې ستا لپاره ويستی بنوونکي ته يې وربنکاره
 کړه، ما مابنډام سوچ وکړ، چې ته به يې نه راوړې او بيا به
 بنوونکی درته غوسه کېږي، ته به بنوونځي ته بيا نه
 راځي او ما سره به څوک لوبې کوي، دا مې ستا لپاره
 رسم کړ. د پلوشې انځور د د ه او جو وړي انځور ته کمڼ
 منډ ورته و. کله له د ه نه چې غلا کړی يې وي -

د مالوچو غونډاری

د گڼې د زنگ په اورېدو سره له خوبه پاڅېدنه، د
خبرونو وخت و، راډیو مې د مېز له پاسه راواخیسته،
ترڅو د نړۍ او هېواد له حالاتو څخه ځان خبر کړو. عامر
مې ترڅنگ لاهماغسې ویده و، زما په پاڅېدو لږ څه
خوب یې ناکاره شو، له یوه اړخ نه بل اړخ ته واوښت. په
خوږه ژبه یې وویل: قنډې راډیو ونیسه، زه یولس دقیقې
نور هم ویده کېږم، ما هم کمپله پرې سمه کړه.

راڊيو ته مې غوږ نيولی و، په کابل کې کراره کړاي
 وه، د خبرونو نه وروسته بله ادبي خپرونه پيل شوه. ما د
 کوټې د کړکۍ نه بهر ورپځمنې ورځې ته کتل، آسمان
 ټول ورپځو پوښلی و، ماته يو څه راپه زړه کېده يو ياد و،
 زه يې له ځان سره بوولم، خوزه نه پوهېدم او ذهن مې
 راسره ياري نه کوله.

هو! په همدې کش و گير کې وم، چې نطق د راډيو له
 څپونه د "برفي" په اړوند مطلب وړاندې کړ. د مطلب په
 اورېدو ماشوم توب مې راپه زړه شو، څومره خوږې شپې
 او ورځې وې، په خپل کور او کلي کې و، د ژمي په
 واورينو شپو کې به مو د کور د صندلۍ په سر به د توت
 او چارمغزو ډک قابونه ايښي وو او تورو چايو سره به مو
 خوړل. کله چې به د لومړي ځل لپاره واوره ورېدلې وه، نو
 برفي به مو جوړه کړه. د گاونډيانو او نژدې خپلوانو، چې
 کورونه يې موږ ته رانژدې وو، کره به مو وروړه.

هغه سهار راته ښه په ياد دی لکه دا نن له خوب نه
 پاڅېدمه، گورم چې ټول انگړ واورې په خپل سپين څادر
 پوښلی دی او د سرې يخنۍ زېرى يې ځان سره راوړی
 دی، ما خپلې تودې موزې چې شين رنگ يې درلود او
 پلار مې راته راوړې وې له الماری څخه راواخيستې، په
 پښو مې کړې، انگړ ته ووتم په خوند، خوند سره مې په
 سپينو او د ورېښمو په شان په پستو پستو واورو باندي
 گامونه کېښودل. بيا به مې چې گام اوچت کړ، په واورو

کې به زما د گامونو چاپونه پاتې شوي وو، ما به ټول انگړې د خپلو موزو په چاپونو بڼکلی کړی و، د خپل گام هرې چاپې ته به مې کتل، چې زما د موزو نه وتلې لیکې هم پکې بڼکارېدې. دې چاپونو به ډېر راته خوندي راکړی و. زما موزې ډېرې بڼکلې وې او رنگ يې هم د شنو پاڼو په شان شین و، لږه واوړه مې په لاسونو کې راواخيسته او خولې ته مې کړه، په دې کې مور راباندې غږ وکړ:

— مه، مه لېونی. راځه چې ساړه دي ناروغه کېږي.

زما لاسونه یخ نیولي وو، چې کوتې ته لاړمه د بخاری ترڅنگ کېناستم بیا مې مور په پاکټ کې څه بند کړي وو راته یې وویل:

— دا واخله نسیم دوی کره لاره شه وریې وړه پام چې گیره دې نه کړي، گوره ځان لاس کې ورنه کړي، که نه نو برفي په موږ راځي.

ما هغه پاکټ واخيست د گاوندیانو کره ورغلم، د نسیم دوی د دروازې زنگ ته مې فشار ورکړ، د نسیم مشر ورور راته خلاص کړ، سلام مې وکړ، بیا مې پاکټ ورکړ، چې دا مې پلار رالېږلی دی، هغه چې پاکټ په لاس کې واخيست، نو سمدستي یې زما لاس ټینګ ونيو او کور ته یې بوتلمه، ټول راباندې راټول شول، په ټوکو او ټکالو یې پیل وکړ.

زما مور په پاکټ کې د لومړۍ اووړې مبارکۍ تر لیکلو وروسته ورته لیکلي وو:

يو ښه لاندې پلو، يو كيلو توت او چارم غز، د چای
 لپاره يو غوری منتو، څلور كيلو مالتې او شل دانې
 کيلې، دا فرمايش و، چې مور مې په پاکت کې ليکلي و.
 هغوی پاکت پرانيست او په مزه مزه يې مبارکي او بيا
 وروسته د برفی د مهمانی فرمايشونه ولوستل. ښې
 خداگانې يې سره وکړې، بيا د نسيم خور راولاړه شوه،
 په سکرو باندې يې زما مخ ښه راتور کړ او بيا يې يو اوږد
 لپست وليکه. زما په لاس کې يې ځوابي پاکت راکړ، د
 کور په لوري يې د تگ اجازه راکړه.

ما پاکت نيولی و، کله چې کور ته راغلم، نو خدای
 شته چې مور مې په خدا شوه، ماته يې راغبرگه کړه، وې
 ويل:

— بې غبرتې گيره يې کړې، بلا وهلې وې منډه به دې
 کړې وه.

له لاس نه مې پاکت واخيست او په خدا خدا يې د
 هغو رالېږلی لیست ولوست. کله چې پلار مې دفتر ته
 روانېده، نو د سودا راوړلو لپاره يې د هغو برابر کړی
 لست ورکړ او د ماښام لپاره يې تياری ونيوه. څومره
 ښکلی ماښام و، د گاونډي د کور ټول غړي موږ کره
 مېلمانې وو د ژمي شپه او د ژمي لومړۍ واوړه مو
 ونمانځله.

نن مې هم د راډيو په څپو کې واوړېده، چې د کابل په
 ښار کې واوړه وربدلې ده که څه هم دلته په دې ښار کې

خلکو واوره له نژدې نه ده ليدلې او ورسره بلد نه دي،
يوازې د واورې ښکلا يې د تلویزيون په پرده کې ليدلې
ده او کيسې يې د خلکو له خولې نه اورېدلې دي. د
کيسو اورېدل دومره خوند نه لري لکه چې سړی له نژدې
نه گوري او د ژوند سره يې دا منظرې ملگرې وي.

خدای شته، چې زړه مې د داسې يو خوشالۍ او برفۍ
جوړولو په لټون کې شو، له کوټې راووتم، عامر هماغسې
په خواږه خوب ويده و، ما له مالچو نه د واورې غونډاری
جوړ کړ او لست مې ورته وليکه. د واورې مبارکي مې هم
پرې وليکله، د عامر سرته راغلم، هغه مې له خوب نه
رپاخاوه او پاکټ مې ورته ورکړ. هغه پاکټ پرانېسته،
بيا يې جبران جبران راته وکتل، موسکي غونډې شو د
کړکۍ په لوري يې منډه کړه، په غېږه کې يې راتينگه کړم
راته يې وويل:

— درواغجنې کومه ده واوره، خو نه ده اورېدلې او دا
مالوچ؟ په خدا مې ورغبرگه کړه:

— دلته خو نه ده اورېدلې په کابل کې اورېدلې ده
واوره مې پيدا نه کړه، ما مالوچ درته کېښودل. هغه د
برفي په دود او دستور نه پوهېده، ولې چې هغه ماشوم
توب دلته په دې ځای کې تېر کړی و او له ماشومتوب نه
دلته اوسېږي، د برفۍ په لېږلو رسم او دود باندي نه
پوهېده، ما ورته د برفۍ دود دستور په اړوند کيسې
وکړې او هغه په ډېره مينه راته غوږ نيولی و. هغه چې

واوره يوازې په فلمونو کې د سينما پر پرده او د تلویزيون
د هندارې پرمخ ليدلې وه، کله کله به يې په خواږه انداز
راته وويل:

— قنډې! سرې په واوره کې لمدېرې؟؟ په هغه ورځ
ما بنام يې د بنار يو ښکلي هوټل ته د برفۍ د ناغې د
مجرا کولو لپاره ځان سره بوتلم، او ښه ښه خوراگونه يې
د کابل د واورې په ياد راباندې وخورل.

جنوري ۱۸/۲۰۰۴، گلبرگ، پېښور، صدر

کوڅه

سترگې مې چې غړولې اوکتل مې همدا کوڅه وه،
ډېره اوږده کوڅه، خلك په دې کوڅه کې دې خوا او هغې
خواته سره تلل او راتلل. زه د کوڅې په منځ کې پرته وم،
ما سره دوه څېرې ډېرې نژدې او آشنا وې او هغه راته
ډېرې گراني وې هره گړۍ به د هغو ليدو راته خوند
راکاوه، په کوڅه کې ټول خلك روان وول.

ما غوښتل، چې همداسې مخامخ قدم واخلم لکه د
نورو په شان کله چې مې ځان و خوځاوه او پښه مې پورته
کړه، ولوېدمه قدم مې اخیستی نشو ولې چې ماته يې

چل نه راته بيا هغه مهربانې څېرې په ډېره مينه او مهربانۍ سره زما لاس په لاس کې ونيوه او د تلو چل يې راوښوده. ما هم لکه د نورو پشان گامونه پورته کړل او روانه شوم، قدمونه مې کېښودل. کوڅه اوږده وه، د کوڅې سر او پای نه ښکارېده، ټول خلک همداسې مخامخ روان ول. هر لاروي به له ځان سره دوه يا درې او څو تنه ملگري درلودل او په گډه به د کوڅې د پای پر لور روان ول او خپل منزل به يې لنداوه، خو له ما سره يوازې په پيل کې څو قدمه هغې مهربانې څېرې واخيستل بيا راڅخه منځ کې شول او د خلکو په منځ کې راڅخه ورك شول.

په کوڅه کې هرڅه پيدا کېدل، گن شمېر دوکانونه وو، گن شمېر خلکو به له دې دکانونو هرڅه اخېستل، خلک هم رقم، رقم وو، تور، سپين، ژبې، سره خو په دې دکانونو کې ژړا، خدا، مينه، ښکلا، رنځ... هرڅه خرڅېدل. خلکو به شپه ورځ د خپل اړتيا وړ شيان له همدې بازار نه اخېستل، د ډېرو شيانو بيه به ډېره لوړه وه، خو ځينې به بيا په وړيا ډول ترلاسه کېدل.

زه يوازې روانه وم، له ما سره کوم لاروي په لاره کې ملگري نه و، د کوڅې خلکو به په ځير، ځير کله کله راته کتل، ځينو لارويو به کله کله په نرمه خوږه ژبه راسره چلند کاوه او په مينه به يې خبرې راسره کولې او ځينو نورو به په کرکجنه سترگه راته کتل.

خوزما اړیکې په دې کوڅه کې له یوه دکانداره سره
 ډېرې بڼې وې او تل به یې په ورین تندي سودا راکوله.
 هغه د سپینو اوبنکو ملغلرو دوکان و، سهار، غرمه او
 ماښام به مې له هغه څخه سودا اخیستله او په کوڅه کې
 به روانه وم او له نورو دکاندارانو سره مې لاتراوسه لاره نه
 وه پیدا کړې. تل په دې سوچ کې وم، چې دې نورو
 دوکانونو ته څرنگه لاره پیدا کړم او ددې نورو خوند هم
 وگورم، دا ارمان تل راسره و.

په دې شپو ورځو کې په کوڅه کې سخته گډوډي
 راپیدا شوه، ځینو خلکو خپل غابڼونه تېره کړل او په
 خپلو غابڼونو به یې د کوڅې آرام او کرار لاروي و چې چل
 وپره او ډار پیدا شوی و، خوبیا هم تا به چې کتل، ځوان،
 سپین پیری، ماشوم، ټول د کوڅې د پای په لوري روان
 وو. د کوڅې پای نه بنکاره کېده او دا هېچا ته روښانه نه
 وه، چې د کوڅې پای چېرې دی؟ ځینو خلکو به چې
 سپینې جامې اغوستې وې، په خپلو منځو کې او بیا به
 یې هر یوه لاري ته د کوڅې د پای کیسې کولې، چې هلته
 ډېرې بنکلې او زړه وړونکې منظرې دي او د عشرت او
 بنکلا هرڅه شته. همدارنگه د عذاب ډکې لارې او نورې
 کوڅې هم شته؟ خو د کوڅې پای څخه لاتراوسه څوک نه و
 راغلی، چې په خپله ژبه باندې څه ووايي، چې د کوڅې
 په پای کې څه تېرېږي، خو چا به له خپله ځانه بیان او
 کیسې کولې. زه به د هر دوکان مخې ته ودرېدم د کوڅې

د بازار دوکانونو ننداره به مې کوله. زما پر غاړه د اوبښکینو مرغلرو دانو څخه یو اودلی امېل پروت و. د کوڅې د هر لاروي به چې راته پام شو، نو یو ډول وېره به ورسره پیدا شوه. دا چې ولې په دې زه هم نپوهېدم؟
خوزه په لارې همداسې یوازې روانه وم، د کوڅې لږه لاره مې وهلې وه له مزله او یوازېتوب نه ستومانه شوې وم.

ناڅاپه له یوه لاروي سره مخامخ شوم، هغه راته وخنډل، په مینه مینه یې راته وکتل. د هغه خندا او څېرې وار په وار راته خوند راکړ. له ځانه سره مې سوچ کاوه، هغه راته آشنا ښکارېده، په دې نه پوهېدم چې په څه له ما سره نژدې اړیکې لري، یو وار مې د هغه غاړې ته پام شو.

هو! د هغه په غاړه کې هم لکه زما د امېل په شان یو امېل پروت و، زما او د هغه ترمنځ لوی توپیر دا و، چې له هغه سره څو تنه نور لارویان هم ملګري وو، خوزه یوازې وم. هغه راته رانژدې شو او خپل ګامونه یې زما له ګامونو سره جوخت کړل. د هغه امېل مې ډېر خوښ شو، لاس مې ورواچاوه، امېل یې زما په ګوتو کې دانه دانه شو، پر ځمکې راتوی شو، هغه زما دا کار ولیده، نو خپل لاس یې رااوږد کړ، زما د غاړې امېل یې هم په خپلو ګوتو کې ټینګ کړو، ویې شکاوه. همدا چې رما امېل وشلېده، په دې وخت کې مې د یو ډول د هوسایي احساس وکړ، بیا یې زما لاس په لاس کې ونیوو، د یو دوکان مخې ته یې

ودرولم، هلته د خلکو گنه گونه ډېره وه، په ډېر زيار سره
يې خپله لمن له مسکا ځنې ډکه کړه، لږ څه يې زما په
لمن کې راوشپندله، نوره يې په خپله لمن کې پرېښوه.

مخامخ مې بل ډېر ښکلی دوکان تر سترگو شو، دې
دوکان له نورو دکانونو سره ډېر توپير درلود، هغه په دې
چې له نورو دکانونو څخه ځوانان سپين ږيري ماشومان
ټولو سودا کوله، خو له دې څخه يوازې ځوانانو ډېره
سودا اخيستله. دوکان ته مې سر وردننه کړ، ډېر ښکلي
ښکلي گلان او د گلانو امبلونه پکې ځوړند وو. يو سور
ښکلی گلاب يې ماته د خپل زړه په شان راته ښکاره شو.
ډېر مې خوښ شو او د خپل زړگي هره يوه غوښتنه مې
ددې گلاب په هر پانه کې ليدله. هغه مې راواخيست او
هغه ته مې ورکړ. هغه د گلاب له اخيستلو څخه ډډه
وکړه، زه ډېره خفه شوم گلاب مې له گوتو پر ځمکه
ولوېده. هغه چې گلاب ته وکتل نو له ځمکې نه يې
راپورته کړ او په خپل گربوان کې يې وټومبه. ما چې د
هغه په گربوان کې ټومبل شوي گلاب ته کتل، نو د
کوڅې تر شا پاتې ځای راپه زړه شو، چې څه موده مخکې
يولاروي ماته همداسې د گلابو غوټې راکړې وه، هغه
غوټې مې په لمن کې پانې پانې شوه او سره سره ټکي يې
زما په لمن رانېکاره شول. هر څه مې کوښښ کاوه، چې
دا ټکي پاک شي، خو نه پاکېده بيا مې په څو لپو اوښکو
باندي دا ټکي له خپلې لمن څخه پاک کړل.

هغه لاروي خپل غاښونه تېره کړل او پر ما يې غاښونه ولگول او د يوه لېوني په شان يې ډېره وځورولم، خو دا گلاب ددې لاروي په غاړه او گربوان کې ډېر ښايسته ښکارېده، چې موږ دواړو د اوښکوله ملغلرو څخه ورته اوبه ورکولې. له سيلو بادونو څخه مو ژغورو، خو گامه وروسته د گلاب و څنگ ته يوه بله غوټۍ راشنه شوه، هغه غوټۍ له گلاب څخه جلا شوه او بيا هغه جلا شوې غوټۍ يې زما په اوربل کې وټومبله.

دا غوټۍ زما په وربل کې دومره ښه ښکارېده، چې د کوڅې ځلکو به موږ ته موږ به د کوڅې خلکو ته کتل. هغه له خپلو ملگرو لارويو څخه پټ پټ له ما سره په کوڅه کې روان و. په هر گام کې به يې لمن لمن موسکا زما په گامونو کې شېندله، خو ځينې وخت به يې د خپلو لارويو ملگرو له ډاره خپله فاصله راڅخه لرې کړه. زه اوس يوازې نه وم له ما سره ښه ملگری و، په کوڅه کې راسره روان و، ددې څنگ به هېڅکله يوازې نه پرېښودلم، تل به يې قدم په قدم راسره خپل پلونه اخیستل. هغه قلم و خوږې او ترخې کيسې به يې راته کولې. په کوڅه کې ټول خلك روان وو، د کوڅې سر او پای معلوم نه و او نه څوک ترې خبر و، چې د کوڅې په پای کې څه دي؟ چا به د کوڅې د پای د منظرو نقلونه کول او چا به د وحشت.

هغه له ما سره په اوږده مزل کې ملگرتيا کوله، د هغه غوټۍ زما په وربل کې ټومبل شوې وه، غوټۍ به ورځ په

ورخ لمن لمن موسکا زما په لمن کې راشیندله، ما د هغه
په سترگو کې د غوتې سرخي لیدله.

کوڅه اوږده وه، ځینې به ژر ژر په لارې تلل او ځینو به
ورو ورو قدمونه اخیستل، څوک به زما غوندې یوازې او
له چا سره به څو تنه ملگري و. هر چا به د کوڅې د پای
کیسي کولې، خو د کوڅې له پای ځینې لاتراوسه څوک نه
وراغلي، چې په خپله ژبه یې بیان وکړي، چې د کوڅې
په پای کې څه دې او څه تېرېږي؟؟؟

د سرطان ۱۳۷۷/۲۲

کابل، مکرویان

د واوړې لمن

سور باد لگېده او له ځانه سره يې د واوړې سپينې
پرخې د هر لاروي په مخ واړولې. د آسمان په لوري به دې
کتلی نشو، واوړه ډېره درنده او په زوره وړېده، هوا ډېره
سړه وه، خو د چا دې سرې هوا او يخنۍ ته هېڅ پام نه و.
د توپونو او توغنديو آوازونه د ښار له هر لوري نه
اورېدل کېدل، په سړک د خلکو گڼه او گوڼه وه، ځوانان،
سپين ږيري، ماشومان، ښځې، نارينه هر يوه منډې
وهلې. د اور په شان سرې مرمۍ وړېدلې او توغندي مود
سر له پاسه دې خوا ته آخوا ته تېرېده راتېرېده. په سړک
شور ماشور و يو تر بله سره ورك وو.

بنځو، ماشومانو ټولو ژړل، هر لاروي به په لاس کې يو
 څه له ځان سره نيولي وو، د چا په لاس کې به د ډوډيو
 غوټه د چا په لاس کې څراغ او چا به په يوې کراچۍ کې د
 کور لږ څه ضروري سامان اچولی و او کشناوه به يې د
 يوې کراچۍ ترڅنگ يو ځوان سړي يوه سپين سړې بوډۍ
 له لاسه ټينگه نيولې وه، سره روان وو. زړې بنځې هر يوه
 لاروي ته جبران، جبران کتل او له ځان سره به يې توبې
 وبستې. په هر قدم کې به يوه يوه گولۍ رالگېده، دانو
 نصيب او قسمت و، چې څوک به څه وخت د گولۍ بنکار
 کېږي او د مرگ لومي ته ورځي.

وېره، وحشت و، زوی له مور، ورور له وروره، يو تر
 بله سره ورك وو. د هر چا ځان ته پکړ و، ما غمۍ په خپل
 ټيکري کې نغښتۍ و او په غېږ کې مې ټينگ نيولی و،
 له ډېرې وېرې نه چې له کوره راوتم، بوتان مې رانه ورك
 شوي وو او همداسې لوڅې پښې روانه وم، گلالي او پلار
 يې له ما نه خوشبې مخ کې، چې ډزې پيلشوې، له کوره
 ووتل ماته يې ډېر وويل:

– وه بنځې! راځه چې ووځو، توغندي راځي، بلا دې
 په کور پسې شي، مړه به شي په ما او تا پسې دې خو توره
 بلا خو پر دې وړو ماشومانو باندې زړه وسوځوه.

ما بې ځايه ټينگار وکړ:

– نه، نه زه نه ځم، په څومره سختۍ او خواری سره مې
 کور جوړ کړی، لوږې او تندې مې تېرې کړي، اوس يې د

"گلبدين" او "رياني" غلوته پرپرډمه، څه ورځه هر چپرې
چې ځي، زه نه ځمه.

هغه گلالی تر لاس ونيوه او له كلا ووت، څو شېبې لا
نه وې تېرې شوې، چې يو توغندي د انگر په منځ کې
ولگېده، سرې لمبې او لوخړې ترې پورته شوې، خدای
وساتلم، که نه زما او د مرگ هېڅ هم نه وو پاتي.

غمی مې راواخيست او په منډه منډه له کلانه
راووتمه، دا چې له کوڅو نه مې څرنگه ځان د ښار بر لور
ته تللي پوخ سرک ته ورساوه، هېڅ په ځان پوهه نه شوم. د
خلکو په منځ کې ورگډه شوم، پر لارې روانه وم، ټول خلک
روان وول. دا چې چپرې تلل دا هېچا ته پته نه وه.
توغندي شا په شا گړۍ په گړۍ او شېبه په شېبه ډرېدل،
چيغونارو الله اکبر ټول ښار او همدارنگه د آسماني د
غره لمنې لاندې دا پروت اوږد سرک نيولی و. چا گلبدين
ته ښېرا کولې او چا به رياني ته. د هر توغندي په لگېدو
سره به ډېر انسانان مړه شول او مړي به يې هماغلته د
لارې په سر د سرک په غاړو کې پاتې شول. گلالی او پلار
يې راڅخه ورك وو، ما د خلکو په منځ کې دې خوا او
آخوا ته لټول، گوندي گلالی او پلار يې زما تر سترگو
شي او پيدا يې كړم، خود هغو هېڅ پته نه وه، زما
ترڅنگ يوه بله ځوانه ښځه روانه وه او خپله کوچنۍ
لورکۍ يې چې ډېر يې ژړل تر لاس نيولې وه. دې هم ژړل
زړه يې راته تنگ كړ، ومې پوښتل:

- ولې ژاړې؟؟ څوك دې مړه شوي؟؟

هغې نور هم ژړا ته زور وركړ او راته يې وويل:

- هو! كور مې وړان شو، خاورې مې په سر شوې د

كور په مخ كې مې مېړه راته ولگېده او زه له دې خپلې لور سره همداسې راروانه شوم.

په دې وخت كې مې بنځې ته پام شو، هغه خواركۍ

دوه ځانې ښكارېده، رنگ يې ساعت په ساعت تور

اوبنت، په بنځې څه كېدل. ځای پر ځای نوره ودرېده، غږ

مې پرې وکړ:

- راځه څه کوي خورکې! وبه لگېږې، مړه به شې.

هغه نوره کېناسته، تندي يې سره گونځې کړ او لاندې

شونډه يې ټينگه تر غاښو لاندې کړه، راته يې په عذر

وويل:

- نوره تلای نشم، دردونو اخیستي يم.

زه ددې خبرې په اورېدو وارخطا شومه، چې دردونو

اخیستي، الله! دا څه وايي اوس به څه کوي؟؟

ټوله ځمکه واورې پوښلې وه، بنځه هم چېرانه وه او له

مانه نوره لاره ورکه شوه. دا د لارې سر او دا یخني! خدايه!

ته رحم وکړې او دا رسوايي وی اوس به څه کېږي؟ ماشوم

به څرنگه زېږوي؟

په دې وخت كې يې پښې سستي شوې او پر ځمکه

راگوزاره شوه. يو خداى پوهېږي، چې څرنگه مې له

ځمکې نه راپورته کړه او د لارې له سر نه مې د سړک اړخ

ته کړه او زه هم ورسره څنگ ته کېناستم، پښو مې نور حرکت نه درلود، د یخۍ له لاسه بې دمه شوه، په خادر کې مې راوغښته.

خلک روان ول، ټول لاروي په یوه منډه وو، د چاهم چاته پام نه و، هر یو په خپل غم اخته و، چې څرنگه ژر له دې ځایه ځان وباسي او ددې مرگ له لومي څخه ځان خلاص کړي. شېبه په شېبه د توغندیو غږونه رانژدې کېده، غمی غلی په غږ کې مې ټینګ نیولی و، د گلالي او پلار اندېښنې مې یې زړه ځېښه.

وړه نجلۍ د مور سرته ولاړه وه ژړل یې، اوبسکې او پوزه یې بهېده، بیا به یې وړه ژبه له خولې راووېسته او خپل گړنگ به یې وختل او مور یې له ژړا سره سم زگیروي پیل کړي وو. په دې وخت کې د ښځې نارې نورې هم اوچتې شوې، لاس یې رااورد کړ، زما لاس یې راتینګ کړ او وحشتناکه کوکه یې له خولې راووته، الله مړه شوم! په دې آواز پورته کېدو سره د څو لارویو ورته پام شو او دوه تنه سړي له لارې راوگرځېده، په وارخطایۍ یې پوښتنه وکړه:

— "لگېدلې ده؟"

ما هېڅ ځواب ورنه کړ، ځان مې ناگاره وچاوه، گوندې هېڅ مې نه دي اورېدلي، هغوی هم لږل او خپله لاره یې ونيوله، بیا یې بله ناره وکړه. دا وار یې سترگې غټې غټې راووتې او همداسې پاتې شوې. د واره ماشوم

د ژړا غږ مې تر غوږ شو، تر خادر لاندې مې سر ووردنه
 کړ، لیدل مې چې د سپینې واورې په سپینه او پسته لمن
 کې یو لوخ ماشوم لاس او پښې وهي او په نازک غږ سره
 ژاړي. هغه مې راواخیسته، په غږ کې مې ټینگک ونيوه،
 ترڅو لږ څه تود شي. بڼځه مې وبنوروله، هرڅه نارې مې
 پرې وکړې، هغې نور غږ نه راته کاوه او نوره د واورې په
 شان سره بې دمه او وچه دره پرته وه. وره نجلی یې
 هماغسې سرته ولاړه وه او ژړل یې. په هغه خادر کې مې
 چې غمی تاو کړی و او له یخنی نه مې نغښتی و، خلاص
 کړ چې له غمی سره یې یوځای ونغاړم، خادر مې خلاص
 کړ، گورم چې غمی پکې نشته، خادر ما تش نغښتی و،
 د غمی پته پکې نه وه، چیغه مې کړه، غمیه! غمیه!

۱۳۷۷، کابل مکرویان

هوه

يخ يخ باد د گلالی پر مخ لگېده، دسرې يخی
احساس يې وکړ، پرستن يې پر پښو راکش کړه ترڅو توده
شي او بيا د خوب غېرې ته ورشي، خو خوب ورڅخه تللی
و، ترڅو يې چې سترگې غړولې شپه اوښتې وه او سبا
شوی و. د کوتې له ماتو کړکیو د لمر زرينې پلوشې دننه
رانوتلې.

زرغونه او مېرويس دواړه خوا په خوا لاهم د خوب په
بنکلي دنياگی کې سره وړک وو، خدای پوهېږي، چې بيا
به يې په خپلو بنکلو بنکلو سترگو باندې کومې وړې
وړې او له بنکلا ډکې شېبې په خوب کې ليدلې.

گلالی له ځايه راپاڅېده، دواړه يې سره په مخ بنکل
کړل، کله چې زرغونه يې بنکلولوه داسې توده وه لکه د
اور سکروټې، توده تبه يې درلوده. ماښام يې گلالی ته
ډېر ژرلي وو او سابه يې ترې غوښتل. گلالی ورته وچه
دودۍ ورکړې وه، خو هغې نه خوړله. هماغسې په ژړا ژړا

وېده شوې وه. ماشومان اوس هم په خپلو خوبونو کې
ډوب وو او دلته گلالي هم سوچونو او اندېښنو راگېره
کړې وه.

خوله ټول تشويش او وېرې سره سره گلالي تصميم
نيولی و، د هغې تصميم ټينگ او نه ماتېدونکی و. هغې
ټوله شپه په خپل تصميم سوچ کړې و، د ښه والي او
بدوالي ټولو ناوړه عواقبو ته يې غاړه ايښې وه، هغې د
خپل تصميم ټول اړخونه سنجولي وو.

هغې خپل زور ټيکری پر سر کړ او بيا د دويم ځل
لپاره په داسې حال کې چې له سترگو يې اوښکې روانې
وې، د خپل زړه ټوټه زرغونه او د سبا ورځې اميد
ميرويس پرمخ ښکل کړل. د کوټې وړ يې په ډېرې کرارۍ
سره ورو غوندي بند کړ، له انگنځه څخه راوتله او دروازي
ته بې کولپ واچاوه. په کوڅه کې هېڅوک نه وو، د
گاونډيانو دروازي بندي وې، هغې ورو ورو قدمونه
اخيستل. رنگارنگ سوچونه يې ذهن ته راتلل، زړه يې
بې قراره و، يو ډول ډار او وېره ورسره مله وه. کوڅه ورته
ډېره اوږده شوه، کله کله به يې له ځان سره ويل، چې
بېرته کور ته لاړه شي...

خونه! هغې خپل تصميم نيولی و، ټوله شپه يې په دې
اړه سوچونه کړي وو، بله لاره ورته پاتې نه وه، له ټول بني
بشر څخه يې تمه پرې شوې وه. آخر دا څویمه ورځ وه چې
هم د بشر او هم د فلک دروېزې ته ناسته وه، خو دا ځل

پوهېده، چې بس هم دا خپل تصميم به پوره کوي. بله لازه
يې نه ليدله پرته له همدې..... لارې.

گلالي چابک گامونه اوچت کړل او د سرک غاړې ته يې
ځان ورساوه. په لازه کې به يو يو لاروي، چې مخې ته
ورتلو، نو هر يو ته به يې په ځير ځير کتل، خو هر لاروي
به خپل سرکښته اچولی و او په خپله لازه به روان و. د چا
به بوتان په پښو نه وو، د چا به يوه زړه بوجی په شاه او
د چا به دومره زړې جامې په تن وې، چې هسې به يې
خپل ستر پرې پټ کړی و.

هر لاروي له ځان سره د سوچونو جلا جلا لړۍ درلوده.
د هېچا، هېچا ته پام نه و، تا به ويل گوندې په ټول ښار
کې ویر گډ دی او د ښار بنيادمان د مرگ انتظار باسي.

گلالي د سرک بل اړخ ته ځان رسولی و، خو بيا بيا به
د خپل تصميم په اړه خپل ضمير ځورولې او زړه به
ورباندي د احتياط احتياط غږونه کول. هېرانه وه، چې
څه وکړي؟. څه ووايي؟ له خلکو سره څه ډول خبرې
وکړي، څنگه ورته ووايي، چې زما سره...! هو خدايه! څه
وکړم، زړه ته به يې ورته شول، چې دا څنگه حالت
ورباندي راغلی دی؟ وبه وپېرېدله، چې په کومه ټکه وانه
وړي، زړه يې غوښتل، چې بېرته کور ته لاړه شي،
ميرويس او زرغونه يې سترگو کې راتاوبدل، ځان سره به
يې وويل:

— خدایه! هغوی به راویښ شوي وي، ژاړي به او ما به
لټوي، هغوی به چپرته چپرته ماپسې سترگې غړوي او
ژاړي به؟!!!

خو هغې خپل تصمیم نیولی و او بالاخره هم دې کار ته
یې ځان اړ باله. تر غزمې پورې یې ورځ نهاره تېره کړه،
خوبیا هم په لوږه نه پوهېده. بېرته یې ځان د سرک یوې
غاړې ته ورساوه.

په سرک باندې له لیرې نه یو سور رنگی موټر رابنکاره
شو. داسې برېښېده، چې د وسله والو گوندونو کوم مهم
سړی به وي. هر څومره چې گلالی ته نژدې کېدو اړندونه
یې وهل، کله چې ښه رانزدې شو موټر خپل حرکت ورو
کړ. موټر ته ناست سړي ښه په څیر څیر گلالی ته
وروکتل، تکه توره موندلې. ږیره او پکول یې په سر و،
پلنگي جمپری یې اغوستی و او تکه زېړه گړی یې په لاس
وه. موټر یې هغې ته نزدې کړ او ورته وې ویل:

— راځه چپرته څې؟ موږ به دې ورسوو.

گلالی شاوخوا وکتل پرته له ځانه ورته هلته څوک
بنکاره نه شول، هغه پوهه شوه، چې ډرېور دې ته دا خبره
وکړه، په ډېره وېره یې ورغبرگه کړه:

— ماته وایې؟

— هو کنه! تاته وایم، راځه څه ته ماته یې موټر ته
راوڅېژه!.

د هغې پښو حرکت نه درلود، رپرېدي رپرېدي گامونه
يې بالکل بې دمه شوي وو، پل يې نه شو اخیستی، زړه
يې نه کېدو چې موټر ته ورپورته شي، خولې ورباندې د
سېلاب غونډې ورماتې وې، خو هغې ته پرته له همدې
بله لاره نه وه ورپاتې.

سړي د موټر د شا دروازه خلاصه کړه، گلالی موټر ته
ورپورته شوه او د شا په سیت ورکېناستله، موټر روان شو
او په لاره د باد په څېر روان و.

په هم دې وخت کې سړي د موټر مخامخ شېشه دې ته
ورسمه کړه او ورته ځیر شو. بیا يې خوله مسکې غونډې
شوه، په خوښۍ يې زیاته کړه:

— بڼه! نو دا راته ووايه، چې چېرته دې ورسومه؟

هغې ځواب ورنکړ، هغې سره ددې پوښتنې ځواب نه
و، هغې ته خو خپل منزل نه و معلوم چې چېرته ځي! د څه
دپاره روانه ده؟ چا سره روانه ده؟ او..... چېرانه وه.

ډرپور سکوت مات کړ:

— ولې خبرې نه کوې؟ کومه بې ادبي خوبه مې نه وي
کړې، چې غلې ناسته يې.

گلالی بیا هم خپلې شونډې گنډلې وې، هر څه ترې

هېر وو.

هغه ورو غونډې ورغږ کړ:

— ما سره مېلمنه کېږې؟

گلالی ددې خبرې اورېدو سره ټکان وخور، خواب يې ورکړ:

– زه خو يوه غريبه کونډه يم، يوه لور او يو زوی لرم، دا څلور شپې کېږي، چې هېڅ شی مونه دي خوړلي، له پرونه راهيسې مې زوی او لور له خبرو پاتې شوي دي، دواړه دومره سخت مريضان دي، د دوی د علاج دپاره هېچا زما..."

د هغې خبره لا خلاصه نه وه، چې ډرېور ورو خپل لاس شاته وراوږد کړ او د هغې په وړاندې يې فشار ورکړ، هم دا چې لاس يې د هغې له وړاندې سره ولگېد ټول بدن يې ورېږدېدو او يو ډول يخني يې وشوه. ځان يې لږ څه سره راوغښت او دده لاس يې له خپل وړاندې څخه ليرې کړ. هغه مسکې شو، خپل سر يې وڅوڅاوه او زياته پي کړه:

– ټولې په اول سر کې داسې خبرې کوي، خير دی پروا نه لري، دا خبرې به پرېږدو، له ما سره ځای شته، نن به دې زه ښه ونازوم، خو دا مخ دې لږ رانېکاره کړه، چې پوه شم آخر څومره ارزښت لري؟

په داسې حال کې، چې د گلالی لاسونه له ډېرې وېرې لکه پانېه رېږدېدل، خپل شلېدلی پلو پي لږ څه له مخ نه ليرې کړ، هغه خپل مخ ورواړوه، په تورو شونډو پي خندا رانېکاره شوه... سمه ده، سمه ده.

موټر روان و، له ډېرو سرکونو او کوڅو تېر شو،
 میرویس او زرغونه دواړه د هغې په سترگو کې ولاړول.
 په ځان نه پوهېدله، زړه یې په اندېښنو کې ډوب و، وېرې
 او وارخطایۍ یې روحیه خفه کړې وه، غوښتل یې چې
 چیغې ووهي، خو نه، نه، هغې خپل تصمیم نیولی و او
 ټوله شپه یې د هغه په اړوند سوچونه کړي وو. موټر هم
 داسې روان و، سړي هم له ځانته سره څه ویل خو د گلالی
 سر پرې نه خلاصېده.

موټر له څو کوڅو نه تېر شو، بیا د یو ښکلي کور
 مخې ته ودرېد، ددې کور شاوخوا کورونه لږ څه د جگړې
 له امله ژوبل شوي وو، خو دې کور ته کومه خساره نه وه
 رسېدلې. سړي د انګنې دروازه خلاصه کړه، گلالی ته یې
 اشاره وکړه، چې انګر ته وردننه شي، د هغې پښو دمه نه
 لرله، وحشت او ډار گړۍ په گړۍ زړه یې ورته په منگولو
 کې ټینګاوه. په زحمت سره له موټر نه ښکته شوه، انګر
 ته ورننوتله، هغه سم دلاسه دروازه بنده کړه.

یوې ډېرې ښکلې کوټې ته یې دننه بوتله، کوټه په سرو
 غالبو باندې سینګار شوې وه او د سره انار په شان
 څلېده. هغې ته په دېوالونو برېښه برېښه تصویرونه ښکاره
 شول. هغې په سترگو لاسونه ونيول، ټول بدن یې خوله
 خوله او لمبه لمبه شو. هغې چیغه کړه: په هم دې وخت
 کې یوه وحشتناکه خدا یې تر غوږ شوه. تر ملایي لاسونه
 راتاو شول، گلالی ته د زرغونې گرمه تبه تر سترگو شوه،

زړه يې له وېرې بې حاله و، زړه يې پټ پټ ژړل، شېبه په شېبه يې د زړه ژړا سترگو ته راتله او د گرم سيند په څېر يې اوښکې په رخسار رابهېدلې.

گلالي، چې ځان ته پام شونو هغه هم د دېوال د تصويرونو په څېر شوې وه، هغې زر زر خپلې جامې په تن كړې، ترڅنگ يې د ځناور په شان برينه سپرې پروت و، خولې پرې راماتې وې، د سختې ستومانۍ احساس يې كاوه، هغه خپل پلنگي چمپر راواخيست او په جېبونو كې يې لاس وواهه، څه پيسې يې راوكنبلې او دې ته يې په لاس كېښودلې.

گلالي خپلې جامې واغوستې، پيسو ته يې وكتل او سوچ يې كاوه، چې په څومره سختۍ او په څومره لوړ قيمت يې گټلې دي، هغه پرې غږ وكړ:

— څه ته گورې؟ تاته مې ډېرې دركړې، باور وكړه دومره مې چاته... نورې بنځې خو سپرې لوڅوي او گوره ته څومره بنه او خاموشه بنځه يې، څه لاره شه، بيا دې بل وخت بيا هم...

هغه د انگړ دروازه خلاصه كړه او گلالي ته يې وويل، چې څه نور دې الله مل شه، رسول دې پرمانه دي، پوه شوې كنه!

گلالي غلې ولاړه وه، دې ورته نور هم برگ شو:

— څه كنه! په خبره پوهېږې كه نه؟

هغه هماغسې بې روحه ولاړه وه، هېرانه وه چې څنگه به د خپلې جونگرې لاز بيا مومي. هغه پورې وهله او دروازه يې پسې بنده کړه. ورځ ډېره تېره شوې وه، د کور لاز د خوارکۍ نه ورکه وه، دغه ځای يې نه پېژندلو، بېرته وروگرځېده او دروازه يې وډبوله، هغه دروازه خلاصه کړه او په غوسه يې ورته وويل:

— څه غواړې؟ بس دې نه دي؟

د گلالۍ زړه پرسېدلې و، ستونۍ يې ډډ شوی و، په ژرغوني غږ يې ورته وويل:

— ما خود کور لاز نه ده ليدلې، ته مې بېرته هماغه ځای ته ورسوه.

سړي ترڅه شان خندا وکړه:

— څه! څه! بدکارې ښځې زه خود دې د پلار مزدور نه يم، څه له بل يوه سره، کوم بل څوک به دې ورسوي... او هم دې سره يې دروازه کلکه بنده کړه.

گلالۍ پيسې په مټي کې ټينگې نيولې وې، زمکې ته يې نه شوای کتلې، له زمکې او آسمان او له خلکو شرمېده، سوچ يې کاوه چې ټول خلك ورباندې لعنت وايي او لاړې ورباندې توکي. هغه روانه وه او يوه منظره يې تر سترگو کېده، چې خلکو ورباندې لاړې توکلې. سپين ږيرو، ځوانانو، ښځو او ماشومانو ټولو ورباندې لاړې توکلې، د خلکو په هم دې گڼه گڼه کې يې ميرويس او زرغونه هم وليدل، چې لاس په لاس راروان ول. کله چې

دې ته نزدې ورسېدل، هغوی هم لارې ورباندې تو کړې او ورباندې تېر شول.

د میرویس او زرغونې په لارو توکولو سره د گلالی بدن ورپرېدېده، شاوخوا یې وکتل، نه میرویس و او نه هم زرغونه، هغه په لارې یوازې روانه وه. د کور لاره ترې ورکه وه، له خلکو یې پوښتنه وکړه، ډېره لرې راغلي یوه. نژدې ماښام و، چې د کور لاره یې پیدا کړه، په منډه منډه کور ته ورغله، د انگرې دروازه یې ژر ژر خلاصه کړه، د کوتې په لور یې منډه واخیسته، د ټیکرې په پلو کې توده ډوډۍ او نور خواړه یې راخلاص کړل.

له ځان سره یې فکر کاوه، چې په ډوډۍ کې د کبابو تېز بوی به اوس میرویس او زرغونه حتماً دې ته اړ کړي، چې په یوه منډه ځان دې ته ورورسوي. کله چې کوتې ته ننوته میرویس او زرغونه دواړه لاهماغسې په خواړه خوب ویده ول. گلالی د هغوی په سر ودرېدله، له شرمه یې ورته نه شوای کتلی، د دوی سرته کېناستله، هغې د میرویس په پټو سترگو خپله خوله کېښوده، هغه یې ښکل کړ چې گوندې راوینښ شي، خو د هغه بدن ورته سوړ ښکاره شو، لږ یې وښوراوه:

— میرویس! میرویس! —

میرویس هېڅ ځواب ورنه کړ، بیا یې زرغونه وښوروله، هغې هم ځواب نه ورکاوه، گلالی نارې کړې:

– میرویسسه زویه! زرغونې لورې!! پاڅېرې بچوا! ما
تاسو ته توده ډوډۍ او کباب راوړي.

خو هغوی په خپلو خوبونو کې ډوب وو، هغوی د
گلالی نه هم داسې مرور مرور سترگې پټې کړې وې، د
هغوی پټو پټو سترگو دا یو یو ځواب ورکاوه.

د دوی اروا ورته د ماښام په تیاره کې خندل، دا یې
توهینوله، پردې یې لعنتونه ویل، دوی ورنه د همدې
ماښام په تورتم کې ځواب غوښت:

– ولې مورې؟؟ دا دې څه وکړل؟؟ مورې دې یوازې
پرېښودو؟؟ ته لارې، تا سره که هېڅ نه وو، نو مورې دوه خو
درسره وو، ته به هم زموږ سره ترهم دې یوازې چت لاندې
د ابدې خوبونو په خوږې دنیاګۍ کې تللې وې، دا خو ډېر
بهتر و مورې!!

کابل، مکروریان
میزان ۱۳۷۵

خپل وطن کشمیر دی

د بنوونځي وروستی کال مو و، شپې او ورځې په ډېره خوشالی سره تېرېدې، ما د انگرېزي ژبې ټول کورسونه ختم کړي وو، اوس مې کولای شو چې په انگرېزي ژبه پوره وغږېږم. موږ د پېښور ښار په یوه ښکلې سیمه کې، چې د حیات آباد په نوم یادېده ژوند کاوه. په دې سیمه کې اکثرأ هغه مهاجرو ژوند کاوه، چې د کورنۍ یو یا دوه تنه غړي به یې یا په لندن کې و یا امریکا او جرمني کې او د بهر په پیسو به دا کورنۍ اکمالېدې. پېښوریانو خپل کورونه په دې سیمه کې نسبت د پېښور نورو سیمو ته په گرانه بیه ورکول.

زموږ ژوند ښه تېرېده، زما اکا هره میاشت له امریکې نه موږ ته څه ډالرې رالېږلې او زموږ گوزاره ښه روانه وه. د ځوانۍ شپې او ورځې وې، له خپلو ټولگيو الو سره به مې تل د راتلونکي ژوند په اړوند خبرې اترې کولې، ډول ډول سوچونه به مو په سر کې گرځېدل راگرځېدل.

اکا به مې تل له پلاره سره زیار ویست، چې په څه ډول
زمور کورنۍ هم امریکې ته وروغواړي. دا زمور د کورنۍ
یوازینی هیله وه. مور خوارکۍ به مې هره ورځ لمونځونه او
ثوابي نفلونه کول. همدارنگه ډېر نذرونه او خېراتونه یې په
غاړه اخیستي وو، ترڅو د امریکا تگ ارمان یې ترسره شي.

هو! زما لپاره ډېرې مرکې جرگې تلې راتلې، خو زما
کورنۍ دا غوښتل چې هلک باید په یوه بهرني هېواد کې وي،
بل شرط دا و، چې هلک ښکلی ځوان وي او باید له ما سره
یوځای زما مشر ورور هم له دې ښاره وباسي، نو تراوسه په دې
شرطونو برابر کومه کورنۍ نه وه پیدا شوې.

زما هم خارج ته تلل او اروپایي هېوادونه ډېر خوښېدل. دا
زما د زړه یوازینی ارمان و، چې کومه ورځ به لندن یا امریکا
کې زما کوژدنه وشي. هره ورځ به چې له ښوونځي نه کور ته
راغلم، نو هرور به مې په کېبل کې امریکایي خپرونې
لیدلې او اروپایي جامې به مې ځان ته جوړولې، تل به مې له
خپلې نژدې ملگرې پلوشې سره چې یوځای مو په یوه ښوونځي
او یوه ټولگي کې زده کړې کولې، په دې خبرو جنګ کاوه.

پلوشې به تل راته ویل هرچاته خپل وطن کشمیر دی، هغې
له کابل او وران هېواد سره مینه درلوده. پلوشې به دا ارمان
کاوه چې ښوونکې شي او کابل کې کراري شي او بېرته کابل
ته لاړه شي. زمور ټولگيوالو به هغې ته ویل ته په دې ځوانۍ
کې دومره زړه مفکوره لرې. پلوشې څرنگه چې دې نوم دی
باید هماغسې په رڼاگانو پسې لاړه شي، ته په تیارو پسې ځي.

هغه ورځ مې ښه په یاد ده، د پنځ شنبې ورځ وه، غرمه له
ښوونځي نه کور ته راغلم، درې تنه ښځې مور کره مېلمنې

راغلي وي. ډېرې قيمتي جامې يې په تن كړې وې، هغوی د مېلمنو په خونه كې ناستې وې، مور مې مخې ته راووته او راته يې وويل:

— ژر دې جامې بدلې كړه، د چايو پطنوس كوټې ته راوړه، بنځو ته سترې مشې وركړه.

ما هم همداسې وكړل. كله چې مېلمانه لاړل، مور مې خوشاله غوندې وه، ما بنام يې زما پلار ته وويل:

— هلك په لندن كې دى، بيا پورته شوه د كوټې له الماری څخه يې يو تصوير راواخيست زما د پلار په لاس كې يې وركړ او بيا يې په صفتونو خوله خلاصه كړه، چې د يوه بډاى كورنى څخه دى، دلته مور او تاسو په كرايي كورونو كې اوسېږو، هغوی همدلته ځانته كور لري. د خوب په وخت كې كله چې ټول ويده شو، زما په زړه كې تلوسه راپيدا شوه، له ځايه پاڅېدمه، له الماری څخه مې تصوير راواخيست، چې څرنگه دى؟ كله مې چې تصوير وليده، جېرانه شوم، باور مې نه راته چې دومره ښكللى هلك دې ما پسې په ريښتيا مرکه راشي، زړه مې غوښت، ټوله شپه تصوير ته وگورم، خوله مور او كورنى نه حيا راتله.

سهار چې ښوونځي ته لاړمه، پلوشې ته مې ټوله كيسه وكړه. راته يې وويل:

— څه خداى دې دا ارمان ترسره كړه.

په هغو شپو ورځو كې زما كوژده ترسره شوه، د كوژدنې په سهار مې د "قهار" تصويرونه ټولگي ته وړي وو، ځينې جينكى خوشاله او ځينې نورې خپه شوې، قهار ډېر ښكللى و، پلوشه خوشاله شوه.

د کوزدنې مو درې ورځې تېرې وې، چې یو ماښام کې قهار مور کړه تیلیفون راوکړ. پلار مې غوړې پورته کړه، ورسته له پوښتنې او پېژندنې څخه څه لنډې خبرې یې وکړې، بیا مې غوړې مور واخیسته بیا نو ورور مې خبرې ورسره وکړې، ورور مې له لنډو خبرو څخه وروسته غوړې مور ته ورکړه، هغې ماته اشاره وکړه، چې راشه خبرې وکړه. په دې وخت کې ټول بدن مې لکه پانه غوندي رپېده، لاسونه مې رېږدېدل، غوړې مې نشو نیولی په ډېر مشکل سره مې ورسره خبرې وکړې. قهار راته ډېر ټینګ شو، چې څه غوښتنه لرم ورته ووايم، خو ما ځواب ورنه کړ. بیا یې راته وویل:

— پېنځه سوه پونډه درلېږم، بازار ته لاړه شه او هرڅه چې دې خوښېږي، ځان لپاره یې واخله دا زما لومړۍ تحفه ستا لپاره ده.

ډېر ښکلې غږ یې و، خوږې خوږې او نرمې له مهربانۍ څخه ډکې خبرې یې کولې، ټوله شپه د قهار غږ زما په غوږونو کې و.

شپې او ورځې تېرېدې، قهار هره اونۍ یو ځل خبرې کولې، هغه راتلی نشو، زما د پاسپورټ کارونه یې په ډېر مشکل سره ترسره کړل. د واده لپاره یې زما له کورنۍ څخه او بیا له پلار څخه ډېر عذرونه وغوښتل، هغه ونشو کولای چې د واده مراسم ته راشي. د واده شپه مو تېره شوه، د پېښور په یوه ښکلې هوټل کې واده ترسره شو، ډېر مېلمانه راغلي وو، ښه ښه خوراکونه مېلمنو ته ورکړل شو، قهار د موبایل په ذریعه د نکاح په مراسمو کې گډون وکړ، نکاح مو ترسره شوه، څو ورځې وروسته له واده زما د سفر بکسونه وتړل

شول، قهار وعده کړې وه، چې زما له رسېدو وروسته به زما مشر ورور ضرور ورغواړي. مور مې له پلار سره ډېره خفه وه. د اسلام آباد په هوايي ډگر کې مې مور ډېر وژړل، ما هم ژړل، خو د قهار لیدو ته مې تلوسه ډېره وه.

الوتکې یوه ناسته په دوبي کې وکړه او بیا دویمه ناسته یې لندن کې وه. څرنگه چې له الوتکې نه کوزه شوم، د نورو مسافرینو منځ کې زما کاغذونه هم ولیدل شول. د هوايي ډگر ترمینل ته راوړسېدمه، د خلکو ګڼه ګڼه وه، ما د خلکو منځ کې قهار لټاوه، په دې کې تقریباً د پنځوسو په شاوخوا کې یو درېشي کړی سړی، چې د ګلانو بڼکلي ګېډی یې په لاس کې نیولې وه، زما هرکلي ته راوړاندې شو.

سڪون

خومره، چي پانه بنڪلي وه او له بنڪلا سره يي مينه درلوده، هومره يي بدرنگه خېري هم خوبېدي. هغي له ٽولو خېرو سره مينه درلوده، تور پوتكي، غٽي شونډي، وري سترگي، بدرنگه پوزه، دا ٽول د پاني خوبېدل. هغي به په دي خېرو كي مظلوميت او معصوميت ليده او خان به يي له هغو سره ډېر نژدي گانه.

هوا څرنگه چي مو وويل، بنڪلا يي هم خوبېده، خو يو عادت يي دا و، چي د گلانو رنگونه، د باران شاعرانه شېبي، د واورې سپيني ملغلري، چي په گدا گدا به

ځمکې ته راکوزېدې، د سیند مستې څپې، واړه ښکلي
سویان، سیرلي او د هغو خواړه آوازونه او داسې نور دې
ټولو به پانې ته سکون ورکاوه، خو پانې اوس دا ټولې
ښکلاوې خپل ښکلي سلیم کې لیدلې.

هغې له سلیم سره په مینه واده کړی و، که څه هم سلیم
په ښایست کې له پانې نه باندې و، ښکلې ځوانې یې
درلوده، سوز او سپین منځ، تورې ښکلې سترگې، جگه
لوړه پوزه، سرې د گلاب د غوټې په شان ښکلې شونډې،
جگه ونه او ډډ وجود... سلیم ددې خویو تر څنگ ډېر
مینه ناک هم و.

کله به چې پانه د سلیم د ښکلا په ننداره شوه، بیا به
خپل ځان ورته پاتې راغی. همدا وجه وه، چې پانه به تل
له ځان سره ځورېدله.

د سلیم او پانې د ژوند لوی شریک راز دا و کله چې به
پانه ناروغه شوه، نو د سلیم غېږې به ورته سکون
ورکاوه، پانې به خپله روغتیا بېرته وموندله، نو کله به
چې سلیم خفه او یا ستومانه و، نو پرته د پانې له غېږې نه
به یې بل په هېڅ څه کې کرار نه موند، که څه هم له واده
نه یې نژدې یو کال تېرېده، خو پانې او سلیم دا سوچ
کاوه، چې پرون یې واده کړی، خو دا څو ورځې دا هرڅه
بل شاته و.

سلیم په دا دوه ورځو کې ډېر بدل بدل ښکارېده. هغه
له پانې نه ځان ټولواوه، یوازې په سوچ کې به لاړ. د هغه پنه

سترگو کې د يو درد علامې ښکارېدې، کله کله به يې سترگې اوبليزني وې، ډېرې مړاوې ښکارېدې.

پاڼه هم د سليم دې حالت ته ډېره ځورېده. هغې ډېر زيار ويست ترڅو د سليم د زړه په راز پويه شي، هرڅه به يې سليم تاو راتاو کړي، خو گټه يې نه درلوده. سليم به بيا خبره ورڅخه پتوله او بيا به يې پلمه جوړه کړه او پانې ته به يې وويل:

— ډېر خفه يم، په دې چې پرون ماښام مې درسره جنگ وکړ او ته مې په څپېره ووهلې. اوس ځان راته ډېر گرم او ملامت ښکاري. آيا څوک خپله معشوقه په څپېره وهي؟

دا خبره به د سليم له خولې راووته، خو د پانې د زړه تسل به په دې خبره ونه شو او پانې ته به دا ځواب د سليم يو دروغ ښکاره شو اوس نو سليم پانې ته د هاغه سالار په شان ښکارېده، چې په جگړه کې يې ماته خوړلې وي او وروسته په شا راغلی وي پانې د سليم په سترگو کې د يوې سترې ماتې انځورونه ليدل، خو ځان ورته ډېر ملامت ښکارېده، چې ولې سليم هرڅه ورڅخه پتوي. د سليم ستومانه وجود، سترې سترې خبرې، اوبليزني سترگې او مړاوې څېره دې ټولو پاڼه ځوروله.

اوس پاڼه د کمپيوټر د مېز شاته ناسته وه، د کمپيوټر يو پروگرام يې خلاص کړی و، په هغه کې د سليم د مينې خوږې شېبې او خوږې خاطرې سيف شوې وې، د پانې له سترگو هم اوبنکې روانې وې، نن ځان ورته يو بې ارزښته

موجود بنکارېده، پر ځان يې ژړا راغله او خپل ځان يې ورته يو کمزوری او بې وسې بنکاره شو، چې ولې نشي کولای د خپل بنکلي سلیم د زړه غوټه خلاصه کړي او دا راز ورڅخه واخلي او خپلې غېږې ته يې وروبلي، ترڅو سلیم خپل پخوانی سکون بېرته ترلاسه کړي.

د اپریل ۲۹/۲۰۰۴

گلبرگ صدر، پېښور

وروستی نښه

د میوند د ژړا د چیغې په اورېدو سره غوټی په خوب کې سخت ټکان وخور او له ځایه پاڅېده. د خپلې بستري څنگ ته یې د میوند خوب ځای ته وکتل، میوند په خوب ځای کې نه و وارخطا پاڅېده، ځان سره یې وویل: خدای دې واخله، ټوله شپه دې راباندې سبا کړه، دا نیم ساعت مې سترگې سره ورغلې خوب ته مې نه پرېږدې.

د خونې دروازه نیم کښه وه، دهلیز ته ورووته، ناڅاپه یې د میوند په بې ځانه وجود سترگې ولگېدې، چې د برق د ساکت خوا ته بې هوشه بیروت و.

غوټی نه لاره نوره ورکه شوه، ژبه یې گونگی شوې وه، په کور کې شور هاشور جوړ و، په دې وخت کې غوټی په ملا باندي د یو سخت گوزار سره د یو درد احساس وکړ. د ستار سترگې چې د سرد کاسو څخه وتلې وې، په غوسه باندي راټیټ شو غوټی ته یې په اشاره وویل:

— مړ دې کړ، بڼه شو ټوله ورځ په مکتب کې ورکه یې له هلك نه او کور نه خبره نه یې، سر دې د پرېکېدو دی، دا زه یم چې ډوډی درکوم.

دا وخت غوټی ته ځان ډېر ملامت ښکارېده، سترگې یې له اوښکو راډکې وې او میوند یې په سینه باندي جوخت نیولی و، زر زری ښور او، په یوه ساه یې وویل:

— میونده، میونده بلا دې واخلم، سترگې راپورته کړه.

ستار نه پوهېده او له غوسې نه راخوټېده، په دې وخت کې بل سوک یې د غوټی پوزې ته برابر ورکړ، چې د سوک په گوزار د غوټی له پوزې د وینو شر شو. میوند یې د هغې له غېږې راواخیست، غوټی هېڅ ځواب نه درلود، له ځایه پاڅېده ژر یې خپل مخ ته یوه لپه اوبه واچولې او په داسې حال کې چې وینې یې له پوزې بهېدلې، خپل لوی خر څاډز یې په سر کړ او د ستار له غېږې یې میوند واخیست. له کوره ووتله په کوڅه کې زر زر روانه وه او میوند یې ټینگ په خپلې سینې پورې نیولی و او د ریکشا په لټه کې وه، چې زر تر زره ځان روغتون ته

ورسوي. عمومي لوی سرک لږ څه لرې و، په کوڅه کې له شاه نه د ریکشا غږ شېو، دا ودرېده ریکشاه راغله، لاس یې ورته ونيوه، خو په رېکشا کې خلک و او همداسې یې له څنگه تېره شوه، بیا د لېونی په شان اوتره اوتره روانه وه، خدای یې قسمت ښه کړی و، یوه ټکسي په کوڅه کې رابنکاره شوه، هغې لاس ورته ونيوه او پرته له دې چې ورڅخه د کرایې پوښتنه وکړي، وروخته او د روغتون پته یې ورکړه. کله چې ځان یې په ټکسي کې د شاه سیت کې ځای په ځای کړ، په دې وخت کې یې د میوند مخ لوڅ کړ، بې اختیاره یې له خولې چیغه راووته:

— میونده، میونده.

په داسې حال کې چې اوبنکې یې له سترگو او وینې یې له پوزې رابهېدې او په یوه ساه یې همدومره ویل:

— میونده میونده، میوند لږه لږه ساه ایستله او سترگې یې نشوې پورته کولی.

په دې شېبو کې روغتون ته راوړسېده، کله چې له موټره راکښته کېده، ډرپور ورته وویل:

— خورې زما کرایه؟

هغې ولیدل، چې ځان سره ېې پیسې نه دي رااخیستي لاسونه یې تش وربنکاره شو او ډرپور وار په وار تکرار کاوه، هغې خپل گوتو ته وکتل بیا یې هغه یوازې د واده نه وروستی رښه د سرو زرو گوته له گوتې نه راووبسته او ویې ویل:

– وروره! زما زوی خو گورې چې په کوم حال کې دی،
 راته مړ کېږي، گوره زه دلته په روغتون کې يم زما پاتې
 پیسې راته راکړه او یا همدلته اوسه ما به بېرته ورسوي،
 بیا به زه کور ته په بېرته رسېدو سره ستاسو پیسې
 درکړم.

په دې باور روغتون ته دننه لاړه.

ډاکټرانو میوند د معاینې په میز ځملاوه او د پېښې
 پوښتنه یې له غوټې څخه وکړه. هغې خوارکې هم ټکي
 په ټکي ډاکټرانو ته وویل او ساعت پوره نه و، چې میوند
 سترگې روڼې کړې او دا توره شپه په غوټې رڼا ورځ
 شوله. له خیراتي درملو اخیستو څخه وروسته بېرته د
 کور په لوري راروانه شوه، د روغتون په مخه کې یې هغه
 ټکسي لټوله، چې موټروان ورڅخه د سرو زرو گوته
 اخیستې وه. ډېره وگرځېده، خو نه د ټکسي خبرو او د
 موټروان. بیا بس ته ورپورته شوه، ترڅو ځان زر ترزره
 کور ته ورسوي.

د بس کلینر راغی کرایه یې غوښته. هغې د نه ځواب
 ورکړ: کلینر ورته له غوسې نه سور او شین شو او موټروان
 بس ودراره او غوټې مجبوره شوه، چې له بس نه ښکته
 شي. په داسې حال کې چې میوند یې په غېږه کې نیولی و
 د کور په لوري روانه شوه. په دې وخت کې ځان ته یې پام
 شو، گوري چې په پښو یې خپلې نشته او پښې ابلې له
 کوره راوتلې ده، زړه یې خفه و.

له یوې خوا د میوند برق نیول، له بلې خوا چې
موټروان ورڅخه د سرو زرو گوته یوپه او اوس به ستار ته
په کور کې څه ځواب ورکوي؟ او دریمه ستونزه یې دا
وه، چې نن د مارچ د میاشتې اتمه یعنی د پنځو نړیواله
ورځ وه او په بنوونځي کې سرښوونکي ورته ددې ورځې
په اړوند ډېر سفارشونه ورکړي وو، ترڅو ښه مطلب
ولیکي او په غونډه کې یې ولولي، که نه نو بیا یې د
معلمې د نیمایي میاشتې معاش ورڅخه کټ شي.

۸ مارچ ۲۰۰۴،

گلبرک

د نندارې ارمان

د نندارې يو ځل بيا په هغو جامو سترگې ولگېدې، چې د خوب د پالنگ په سر پرتې وې، له لږې شېبې سوچ وروسته يې يو سوړ اوسېلی له خولې راووبست او بيا په سوچ کې لاړه.

نن يې له سهاره څه نه و خوړلي، غرمه وروسته له دې چې د ارمان د مور، ترور او نورو د کلي نه راغلي مېلمنو ته يې په ډېر ښکلې ذايقي سره دسترخوان غوړولی و او د څو ډوله خوندورو خواړو په کېښودو سره بيا هم د نندارې خوراک ته زړه نه پورته کېده. د ارمان مور ډېر زيار ووېست، ترڅو ننداره يو څه وخوري، خو د ارمان د مور په هر وار ست کولو به د نندارې له سترگو اوبنکې راتويې شوې، هغې د ارمان د مور په هره کلمه کې د ارمان مينه او د هغه غږ لټاوه.

کله به چې د نندارې له سترگو اوښکې راتويې شوې
ارمان او د هغه خوږې خبرې مينه او ښکلا به چې په زړه
وورېده، بيا به يې په ډېرې بې تفاوتۍ سره د ارمان مور د
نندارې په دې ادا پورې وخنډل او په ډېر غرور سره به يې
وويل:

— بې غبرتې زړه دې لوی کره، ښځې په مېرو پسي نه
ژاړي، تر ما هم پر تا ډېر گران دی؟ ماته خو وگوره څومره
لوی زړه لرم، خلك به درپورې وځاندي.

دې خبرو به هم ننداره نوره خپه کره او زړه به يې نور
هم د ارمان او د ارمان د مينې په لټه کې شو او هغه به يې
يوازې د ځان وبال.

نندارې د خپلې خوب په کوټه کې د ارمان ډېر
تصويرونه په دېوالونو زړولي وو، خو په دې تصويرونو
باندي د هغې د نظر تنده نه ماتېده، هره شېبه به يې د
ارمان د تصويرونو البومونه راواخيستل او په مينه مينه
به يې ورته کتل. بيا به يې يوه يوه خبره ور په زړه شوه او
سترگې به يې له اوښکو راډکې شوې، د يوې بې وسې
ماشومې په شان به يې وژړل.

نندارې له اوږده سوچ وروسته يو ځل بيا د پالنګ په
سړپرتو جامو ته پام شو، دا جامې د ارمان ډېرې
خوښېدې او تل به يې نندارې ته ويل، چې دا جامې اچوه،
تا سره دا ډول جامې ډېرې ښې ښکاري.

نن هم نندارې په دې جامو کې خپل ارمان لټاوه، هغه
 يې رااخيستې وې چې وايې غوندي او خپل ناكراره زړه
 لږ څه پرې كرار كړي. جامې يې ښكل كړې، له لمبا څخه
 وروسته يې جامې په تن كړې، د سينگار مېزمخې ته
 هندارې ته مخامخ ودرېده، په جامو کې يو ځل تاوه
 راتاوه شوه او د خپل ځان په ننداره شوه. نن هغه پوه شوه،
 چې په ريښتيا دا جامې د هغې په تن کې ښكلې ښكاري.
 خپل ويښتان يې ږمنځ كړل او په قيدك کې يې تينگ
 كړل، بيا د خپل ځان په سنگارولو بوخته شوه. كله چې د
 ځان د سينگارولو څخه وزگار شوه، يو ځل بيا ېې ځان
 ته پام شو او همدارنگه د خپل ځان په ننداره شوه.
 موسكۍ غوندي شوه او په جامو کې تاوه راتاوه شوه، خو
 نن دې جامو د پخوا په شان خوند نه وركاوه، ځانته غوسه
 شوه او بيا تشناب ته لاړه او خپل مخ يې پاك و مينځه،
 ځان سره وبنگېده، ولې ځان سنگار كړم؟ د څه لپاره؟ د
 چا لپاره؟

د ارمان خبرې ورپه زړه شوې، چې د تگ نه مخكې
 په هغه ماښام يې ورته كړې وې:

_ گوره سبا به مې په ډېره مينه او خندا رخصتوې، كنه
 نو بيا زه هلته كار نشم كولى، د څو ورځو خبره ده كه ته
 خپه كېږې بيا نه ځمه.

ننداره پوهېده، چې دا د هېواد د لپاره ډېرې اساسي
 ورځې دي. د هېواد او خلكو د سرنوشت د ټاكلو ورځې

دي، ارمان مجبور دی چې ولاړ شي، ولې چې هغه یو ښه راپورتر دی او دا فیصلې او پرېکړې خلکو ته ورسوي.

خو نن نندارې ویل کاشکې، چې انکار یې کړی وای او ارمان یې تلو ته نه وای پرېښی. د هغې ستونی ډډ شوی و او ژړا ته چمتو وه، چې په دې وخت کې په موبایل کې زنگ راغی، زر له ځایه واړخطا پاڅېده او موبایل ته یې وکتل، نمبر پکې نه ښکارېده، له لیرې ځایه و، هغه پوه شوه، چې ارمان یې یادوي.

د موبایل تنی یې ټینګه کړه او د هیلو په ویلو سره یې د ارمان غږ واورېدلو. له ستړي مه شي وروسته یې ډېر زیار ووېست، چې خپل خپګان پټ کړي، خو نه کېده. ارمان یې په غږ پوه شو، نندارې ډېر وژړل او په ژرغوني غږ یې وویل:

— ارمانه! زه درپسې ډېره خپه شوې یم، ته مې ډېر ډېر یادېږي.

ارمان ورته په خندا شو:

— لېونی! زه درنه چا وړی یم، زه خوشتا یم، گوره دا خوشې دي، زما غږ خو هره ورځ اورې، نو بیا ولې دومره خپه یې؟ گوره بیا هم درته وایم په ځان دې پام کوه، زه پوهېږم ته ناروغه کېږي، زه سبا بېرته درځم.

خو نندارې ژر په ژرغوني غږ وویل:

_ نه نه! داسې نه ده، زما ژړا دا مانا نه ورکوي، چې
 ته دې خپله دنده پرېږدې او راشې، يوازې مې دومره
 وويل، چې ډېره خپه شوې يم او بس نور څه نه دي.
 ارمان ورته بيا د خپلې مينې وعدې ورکړې، له څو
 ښکلو خبرو او اترو څخه وروسته يې د يو بل سره خدای
 پاماني وکړه، نندارې موبایل ته کتل، هغه چې د کړکۍ
 خواته غلې ولاړه وه او کړکۍ يې پرانيستې وه، له بهر نه
 تازه هوا کوټې ته رادننه کېده، نن او اوس هغې ته خپلې
 ژړا نور هم خوند ورکړې و، رالگېدلې هوا ورته ارمان
 راوړی و.

گلبرگ، پېښور صدر
 دسمبر ۱۸ ۲۰۰۳

شتمنی

شپه بڼه پخه شوې وه او رڼا ته اوس هم خوب نه ورته، هغې د کوټې چت ته کتل او څلورو دېوالونو ته، چې څرنګه څلورو دېوالونو یو تر بله لاسونه ورکړي او چت یې پاس په خپلو متیو نیولی دی. د هغې په زړه کې به بیا داسې راوګرځېدل، چې دې څلورو دېوالونو به په یوه ورځ یو تر بله سره لورپه لورې وي او چت سره به یې وعده کړې وي، چې د ژوند تر پایه به یې همدا سې په خپلو متیو کې ټینګ او اوچت ساتي او په خپله ژبه باندې به ولاړ وي.

هو! رڼا همدا سوچونه کول، خو په دې کې به یوه وېره ورته پیدا شوه او ټکان به یې وخوړ. نه! که په دې دېوالو

کې کوم یو یې له خپلې ژبې واوري، نو بیا؟ په دې وخت کې ورته ښکاره شو او دا تصویر یې په ذهن کې راغی، چې دا یو دېوال سترې ښکاري او مټې یې نورې ستومانه دي او د چت د نیولو توان ورسره نه دی پاتې او له خپله هوډه پښېمانه دی، خپل لاسونه یې لرې کړي او د گوتو تکارې راباسي، چې دمه شي، خو دا درې نور بیا زیار وباسي، چې چت هماغسې پاس وساتي، د چت یوه خوا لاندې ځمکې خواته ښکته کېږي.

په دې وخت کې رڼا خپلې سترگې وموښلې او په خپل ځای کې نېغه کېناسته، یو سوړ اسوبلی یې له خولې څخه راووت. بیا یې څلورو دېوالونو ته او بره چت ته یې وکتل، چت هماغسې په ځای ولاړ و او دېوالونه هم په خپل هوډ او ژبه تینګ... شکر یې له ځان سره ووېست. اوس نو زړه یې لږ څه له خپګان نه سپک ښکارېده. سلیم ته یې وکتل، بیا یې د هغه په لیدو بېرته هغه پخوانی حالت ونيوه. د هغه د ماښام خبرې یوه یوه ورپه زړه شوه او هره خبره یې ډېره ترخه ورته تمامېده. رڼا ژوند ته تل د خپل د زړه په سترگو کتل، هغه څه چې به یې په زړه کې و، هغه به یې په خوله وو، هغې له درواغونه ډېر بد وړل او خپله یې هم نه غوښتل له چا سره درواغ وکړي او دا یې هم نه خوښېده، چې څوک ورته درواغ ووايي.

دا څه موده کېده چې د سلیم په خبرو او په کړو وړو کې ډېر بدلون راغلی و، په وړو وړو خبرو به یې رڼا

خوروله. د سليم په سترگو کې يوه ستره پښېماني
بنکارېده، هغه پښېماني او ستوماني، چې د مخامخ
دېوال په مټو کې خو شېبې وړاندې بنکارېده. رڼا د ژوند
دېرې ناخوالې تېرې کړې وې، دېره له درواغو سره
مخامخ شوې وه، خو بيا هم هغې خپل استقامت کله هم
له لاسه نه و ورکړی او نه يې دومره په زړه لوی اثر پرېښی
ولکه د نن ماښام د سليم د خبرو او درواغو اثر.

هغه نن دېره بې باوره وه، هغې اوس حتا د ملايانو
خبرې او آخرت و عدې هم درواغ گڼلې او خپل وجود يې
هم ورته درواغجن او دوکه باز بنکارېده. په ځان يې هم
باور ختم شوی و، ولې چې سليم ورته تر ځان نژدې و او
ځان تر سليم نه ورته په دويم قدم کې ارزښت درلود. له
سترگو يې اوښکې راتويې شوې، بيا يې خپله يوه اوښکه
راواخيسته د گوتې په سر اوښکه هم پلنه شوه او پناه شوه
ورسره پاتې نشوه.

په دې وخت کې له خوب ځايه پاڅېده، غوښتل يې چې
يوازې شي، خو سليم لاسونه ترې چاپېر کړل، ورته يې
وويل:

— چېرې ځي؟ څمله، ماته خوب راځي.

رڼا ترڅه موسکا وکړه، سليم ځان ته د معصوم ماشوم
خيره اختياره کړه او په نرمه ژبه يې وويل:

— زه يوازې وپېرېم؟

خو دسليم په دې انداز باندې د رڼا باک هم رانه غی،
دلته و چې رڼا یو سکون ترلاسه کړ، په دې سکون کې یوه
لویه شتمني پرته وه، چې نور به د هغې زړه هېڅکله
ناکراره نه وي او نوره به به یې ځایه نه ځورېږي. هغې خپل
زړه ځانته رانژدې کړ، نور یې هم رانژدې کړ او بیا یې له
سترگو اوښکې راتویې شوې، په خپل زړه باندې یې زړه
وسوځېده، چې هغه یې ولې دومره موده له ځانه لرې کړې
و او سلیم یې ځانته نژدې کړی و.

رڼا نوره د سلیم په درواغو او دوکونه غولېده، په هغه
شپه چې سلیم د خدای په حضور کې هغه څه، چې هغې
ته د زړه په بدل کې ورکړي و او نن ماښام د هغه د
ورکولو څخه منکر و، اوس رڼا په دواړو لاسونو خپل لوی
دولت ټینګ نیولی و، د گوتو منځ کې به یې په خپل
ژوبل او مړاوي زړه باندې د شفقت اوښکې تویې کړې او
بیا به یې د اوښکو له هر څاڅکي سره یو سکون ترلاسه
کړ.

د می د میاشت ۱۷ نېټه

گلبرک، صدر

د مور شیدې

د ابې ټوخاري يو ځل بيا د پلوشې کرار خوب ناکراره کړ او پلوشه بيا په ژړا پيل شوه. د پلوشې د ژړا په اورېدو سره غوټې، چې د نغري خواته ناسته وه او په نغري باندي يې د چايو چايجوش اينسې و له ځايه راولاړه شوه، په غوسه کوټې ته راننوته، بلا بلا ولې نه وېده کېږي؟ بيا يې پلوشه په زنگانه واچوله او په زنگولو يې پيل وکړ. زړه پرستن يې پرې راکش کړه، چې ویده شي.

په دې وخت کې د ماسخوتن بانگونه وشول، ابی بیا
خپل سر د بالښت نه لږ څه راوچت کړ او په لږزېدلي غږ
يې له غوتې نه وپوښتل:

— توراب نه دی راغلی؟

غوتې د ابی پوښتنې ته ځواب ورنه کړ، د ابی زړه بیا
ناکاره شو او بیا يې په لږزېدلي غږ وپوښتل:

— توراب خان نه دی راغلی؟

اوس نو غوتې په غوسې کې ځواب ورکړ:

— نه چېرته راغلی، خدای پوهېږي په څه پسې ورك

دی.

د توراب نن درېمه ورځ وه، چې د کبار بنینونه يې نه و
خرڅ شوي او یوه روپی يې هم نه وه گټلې. نن هغه قسم
کړی و، چې تر هغوبه کورته نه ځي، ترڅو د ابی د دوا
خوړلو لپاره يې د شیدو پیسې نه وي گټلي. په دې ورځو
کې د توراب بخت لکه چې اوښتی وي، بنینونو يې هېڅ
خرڅلاو نه درلود. د کیمپ د دوکاندارانو د قرض د ډاره
څخه د سهار د بانگ په وخت به له کوره وت او د
ماسوختن د بانگونو پس به په کور راننوت.

ابی د غوتې په داسې ځواب ورکولو باندې پوه شوه،
زړه يې لږ څه خپه شو، بیا يې زړه پرستن په مخ رانښکله
او خپل مخ يې پټ کړ. دا څو ورځې کېدلې چې یخنی
وهلې وه او تېر يې سخت خوږېده. د گلاجان مور ورته د
سینه بغل دارو راوړي وو، خو له بده مرغه هغه له شیدو

سره خوړل کېدل او دا څلورمه ورځ وه، چې د ابی د دوا لپاره شیدې هم نه پیدا کېدې.

توراب د غلو په شان پټ کور ته راغی او نن لږ څه وینه یې په رنگ کې ښکارېده. یوه وړه د پلاستیک کڅوړه یې په لاس کې نیولې وه، کوټې ته راننوت. غوټی د هغه په لیدو سره پلوشه یې ورو په ځمکه ځموله او پرستن یې پرې کش کړه او له ځایه پاڅېده.

توراب له غوټی نه وپوښتل:

— واره خوبولي دي، ابی څنگه ده؟

— ښه ده ایله اوس لږ څه په کراره شوه، له ماښامه یې تراوسه په توخاري پیل کړی و، له ډېره توخېدو نور پکې زور نه و پاتې، سینه یې غلبېل غلبېل شوه، غږ پرې ونه کړې اوس یې سترگې سره ورغلې دي.

بیا د غوټی کڅوړې ته پام شو، ویې پوښتل:

— داڅه دي؟

توراب وویل:

— څه نه دي د ابی لپاره مې شیدې راوړي، څه دارو

وخوري.

غوټی کڅوړه ورڅخه واخیسته او په تاخچه کې یې دلته ترڅنگ کېښوده، لاره د نغري له پاسه چایجوش یې نور جوش شوی و، چای یې پخې کړې او راغله. د توراب مخې ته یې دسترخوان وغور او، چای یې راواخیستی او په خوړولو یې پیل وکړ.

نن ماښام توراب ته چايو خوند نه ورکاوه، نيمه پيا له چای يې لانه وې ځکلې، چې له ځايه پاڅېده او د ابې سرته ورغی، خپل سر يې ورته پټ کړ او غوږ يې ورته ونيوه، د هغې د سينې غرهاری يې تر غوږو شو، سوږ اسوېلی يې ووېست، سر يې وښوراوه او بېرته په خپل ځای کېناست. له ځان سره وبنگېده، غوټی چې ورته پام شو، ورڅخه يې وپوښتل:

– څه دي ولي؟

– هېڅ په غريبی دې لعنت شي ټوله ورځ مې همداسې تېره کړه، ماښام تېرو، چې يو سړی له مانه هم پمن راغی، بنينونه يې لاندې باندې کړل او په تاوان سره مې يو بنين ورباندې خرڅ کړ، ترڅو ابې ته شيدي راوړم. اوس خو دوکانداران قرض هم نه راکوي.

د توراب زړه ناكراره و، بيا يې غوټی ته وويل:

– ابې به راويننه کړو ترڅو له شېدو سره دارو وخورې، گوندي څه شپه پرې په كراهه تېره شي.

غوټی ورسره ونه منله، ويې ويل:

– مه يې كوه، څه شېدي خو نه خرابېږي پرېږده سبا به بې وخورې، اوس غلې پرته ده، څه يې كوي.

لاټين په تپارې پيل وكړ، وروستی سلگی يې وهلې، توراب غوټی ته وکتل، غوټی يې په كتو پوه شوه وې ويل:

— نور تېل نشته، چې لاهين ته يې واچومه. څه هسې هم
وېده کېږو، نور مجلس به په تياره کې وکړو.
لائين خپله وروستی شغله هم د توراب په سوي رنگ
وغوړوله، کوټه توره تياره شوه.

توراب ځان بستري ته برابر کړ او په سوچونو کې لاړ.
ابې کراره پرته وه او خرهاری يې د توراب تر غوړو
تيرېده. نن د توراب زړه هسې ناکراره و، چې سبا ته به له
چانه پيسې واخلي او نور نو نه کېږي. ابې به ضرور ډاکټر
ته وړي که نه نوله يوې خوا د مور مرگ ترېخ دی او له
بلې خوا د هغې گور او کفن هم ډېرې پيسې غواړي.

بيا له څه سوچونو وروسته يې ځان سره ويل: څه
غوټی به پخلا کړمه چې د خپل واده غوړ والی راته
راکړي، هغه به خرڅې کړم، څه به د دوا پيسې شي او څه
به دوکاندارانو ته ورکړم. په دې خواږه سوچ باندې يې زړه
خوشاله شو، د سکون احساس يې وکړ او سترگې يې سره
ورغلې.

سهار د غوټی په شور او غږ له خوبه راپاڅېده، چې په
بادام او زرو جانې ېې سترگې راوېستلې وې او ښېراوې
يې کولې، خدای مو ځوانيمرگان کړه، په خوارۍ يې
راوړې وې. اوس به دا بدمرغه دارو په څه خوري؟ الله مو
ورک کړه، هغې په زورکي د کوټې غولۍ پاکاوه. توراب
چې له بالبنته سر رااوچت کړ، گوري چې د شېدو کڅوړه
د غولۍ په مخ پرته ده. له ډېرې غوسې نه راپاڅېده، يوه

کلکه خپېره يې بادام او بله يې زرو ته ورکړه. هغو هم په
ژړا پييل وکړ. دې وخت کې يې ابی ته پام شو، د هغې
سرتو ورغی ترڅو حال يې وپوښتي. غږ يې پرې وکړ:
_ ابی څنگه يې؟

بيا يې وپوښتل، خو ابی ځواب ورنه کړ، وارخطا
غوندې زړ يې پرستن له مخې لرې کړه، پام يې شو چې د
ابی خوله او سترگې نور له حرکتو پاتې دي.

تصویرونه

نن د ليك پاكټ بل پوست وړونكي راوړی و. د پوست وړونكي بدلېدل يوه لويه پېښه څانگې ته وېرېښده او څو واړې يې د اسد له مور څخه وپوښتل:

— ابی، ولې هغه بابا ليك رانه وړ؟

په داسې حال کې چې د ابی سترگې له اوبنکو راډکې شوې وې، په خپه انداز سره يې وويل:

— هېڅ لورکۍ ما هم له دې ځوان پوست وړونكي څخه د بابا پوښتنه وکړه، ځواب يې راکړ دا څلور ورځې کېږي، چې په حق رسېدلی، الله دې وښيي.

د يو سوړ اسوېلي په وېستو ابی بالښت ته ډډه ووهله، زياته يې کړه:

— دا د ټولو لار ده، پرون هغه لار سبا به مور ځو.

خانگه ددې خبرې په اورېدو ډېره خپه شوه، راغله د ابې ترخوا کېناسته، دومره خپه شوه، چې سمې اوبنکې يې تويې شوې، زور بابا په خانگې او ابې ډېر گران وو، تل به يې د اسد ليکونه د دوی کور ته رارسول او خانگې ته به يې ډاډگېر نه ورکوله، چې يوه ورځ به دا د بېلتون لړۍ وشلېږي او دا اوږد مزى به لنډ شي او دا به اسد ته ورشي. دا د خانگې شپږم کال و، چې د اسد په نامه راواده شوې وه، يوازې يې د هغه تصويرونه ليدلي وو او بس.

هغه د بېکارۍ او په وطن کې د جگړو له امله مجبور شوی و، چې د نورو هېوادوالو په شان يو لړې ملک ته په پټه ولاړ شي، خو د اسد له بدقسمتۍ څخه د هغه لپاره تراوسه گرين کارت نه و ترلاسه شوی او نه يې شو کولای چې بېرته راشي او يا خانگه وروغواړي. په نن او سبا کې دا دومره کلونه تېر شوي وو او عمر همداسې په تېرېدو و.

خانگې خپلې اوبنکې پاکې کړې، په اوږده سوچ کې لاړه، د زور پوست راوړونکي مرگ ورته بل شان بنکاره شو، ډېر تاثير يې پرې وکړ، ورپه ياد شو کله چې يې اسد ته په نامه کړې وه، ملگرو به يې په ټولگي کې ورته ويل:

— اوس درسره خبرې هم نه کېږي، کال ته به په امريکا کې يې، گوره چې موږ درنه هېرې نشو، يو نيم ليک او تليفون راکوه.

د امریکې د تللو هیله نوره ورځ په ورځ د خانګې له زړه وتلې خبره شوې وه، تر دوه کالو پورې به اسد په اونۍ کې یو ځل له خانګې سره په تلیفون خبرې کولې، بیا وروسته خبره میاشت ته ورسېده او دا دی اوس دا لړۍ لیکونو ته رسېدلې وه او د تلیفون خبره یې کال ته پاتې شوې وه.

ابې یو ځل بیا د لیک پاکټ په سترګو وموښه، ښکل یې کړ او خانګې ته یې وویل:

— مه ژاړه لورکۍ! بابا ښه سړی و، خدای دې وښيي، خومره ښې ډاډګرني به یې مور ته راکولې، اسد دې خدای ژوندی لري دا لیک راته ولوله، چې اسد څه پکې لیکلي.

لیک لږ څه دروند غوندې ښکارېده، خانګه خوشاله شوه، چې د اسد تصویرونه به پکې وي، پاکټ یې پرانېست د لیک سره سم د خانګې سوچ رښتیا شو، د اسد څو ښکلي تصویرونه وو. خانګې تصویرونه راواخیستل بیا یې یو یو تصویر له لاسه په ځمکه ولوېده، ساه یې شاته لاړه او هکه پکه پاتې شوه.

ابې تصویرونه اوچت کړل هغه هم ښه ورته څیره شوه، اسد له یوې طلايي وینښته لرونکې سړې او سپینې ښکلې ښاپېرۍ سره خوا په خوا چې یو د درېو کالو ماشوم هم په یو تصویر کې د اسد په غېږ کې ښکارېده ایستلی وو.

خانگه پوه نشوه زری لیک راواخیست او ورو یې د لیک
هره کرښه تر نظر تېره کړه.

اسد د دعا او سلامونو نه وروسته له خانگې نه ډېره
بښنه غوښتې وه او خپل مجبوریت یې ښکاره کړی و. د
خانگې لپاره چې دا شپږ کاله دده په نامه دده د پلار کره
ناسته وه او دی مجبور شوی و د یو ځل راتگ لپاره دا
واده وکړي، ترڅو وکولای شي کله کله د خانگې لپاره
هېواد ته راشي او دا زېری یې ورکړی و، چې په راتلونکي
میاشت کې به د خپلې مېرمنې او زوی سره راشي، خو
خانگه به ځان نه ښيي، چې د اسد مېرمن ده، که نه نو بیا
به یې امریکایي مېرمن خپه شي او دا کار به یې له لاسه
وځي بیا به یې د بېرته تگ لپاره چانس له لاسه لاړ شي.

برگ کمیس

بختوگی وړې وړې سلگی و هلې، زامنې خوارکی یې ترخنګ ډډه و هلې وه او د هغې په سور رنگو وپښتانو کې یې ورو ورو گوتې و هلې. بیا به یې د خپل پلو په پېڅکه د بختوگی له سترگو اوښکې پاکې کړې او نوره به یې هم ځان ته ورنژدې کړه، په خوږه او وړه ژبه باندي به یې هغې ته وویل:

— بختو! زما گرانې! سرې! پستې گوره ته مه ژاړه سبا ته به له خپره سره هغه ښکلی او نوی کمیس نه دی؟؟ هغه به درواغوندمه، بیا به دې په رنجو سترگې درته تورې کړمه. هو رښتیا! مخ او لاسونه به دې په مشکي صابون پرېمینځم، چې د عطرو خوشبویي درنه لاړه شي.

ته به د زلمي اکا دوی کړه، بدو اکا کړه به لاړه شي، هغوی به درته اختری درکړي. ته اوس غلې شه، گوره زه اوس درته د "غلو د پاچا" نکل پیل کوم.

بختوگی له اوبنکو دکې سترگې خپلې مور ته ورواړولې او په وړه ژبه یې له زانې څخه د نکړیزو غوښتنه کوله، ترڅو لاسونه او پښې ورته نکړیزې کړي، خو زانې به په یوه پلمه او بله پلمه ورته وویل:

— دوکان بند و، سبا ته نکړیزې راوړو او ستا دواړه لاسونه به درسره کړم.

بختوگی ته تېر مازیگری ور په زړه شو، چې په کوڅه کې د کیمپ له نورو ماشومانو سره په لوبو بوخته وه، د شمسو اکا لور وږمې ورته ویلي وو:

— ماته مې دادا نن دومره ښکلي بوتونه راوړي دي او مور داسې ښاپسته کمیس هم گنډلی سبا ته یې اغوندمه.

نارنجه ورنژدې شوه او وږمې ته یې ورغبرگه کړه:

— للامې پرون موږ ته د "لیلا" نکړیزې راوړل، څه څه د تاله کمیس نه زما کمیس ډېر ښاپسته دی، زه مې مورکې ته وایم، چې زما په لاسونو کې د نکړیزو گلان واچوي.

د نجونو خوږ مجلس ته بختوگی غوږ نیولی و، هرې یوې ملگرې یې د خپلو جامو او هغه شیانو چې پي د اختر لپاره اخیستي وو، په هغه یې سره خبرې کولې، خو بختوگی غلې وه، هغې سره کوم نوی شی او یا نوې خبره نه وه.

فاطمې په دې وخت کې بختوگی ته وویل:

– بختو! تا نوی کمبس کری؟؟؟

بختو غلې وه، د هو یا نه خُواب ورسره نه و، بیا نارنجه د دوی په خبرو کې ورگډه شوه او وې ویل:

– بختوگۍ خو پلار نه لري، دا خو هماغه یو برگې کمیس لري، چې په هر اختر کې یې اغوندي.

ټولو ماشومانو د نارنجه په دې خبره وخنډل، خو بختوگۍ ته خدا نه ورتله، نور دې مجلس او لوبو خوند نه ورکاوه. د کور په لوري یې منډه کړه، خپلې کلاته لاره، مور ته ورغله او بیا یې د هغې په غاړه کې دواړه لاسونه ورامبل کړل او ورته وې ویل:

– ماته د "لیلا" نکرېزې واخله، زر کوه نارنجه او فاطمې دوی بېگه لاسونه سره کوي، مورې هم ورسره وعده وکړه، چې اخیستي یې دي، بېگه ته به یې لاسونه ورته سره کوي، خو اوس یې مور ورته په دې خبره کې پاتې راغلې وه، هغې د دوکان د بندېدو پلمه کوله. زانې د بختوگۍ د ژړا د کرارېدو لپاره د "غلو د پاچا" نکل راواخیست او په خوږه او پسته ژبه یې بختوگۍ ته نکل کاوه. د بختوگۍ سترگې ورو ورو پرې درنې شوې او ویده شوه.

سهار په دې خوشالی چې هغه نوی کمیس چې مور ورته په غوټه کې تړلی او ورته ساتلی یې دی راواښه یې خلی او په مشکي صابون به یې لاسونه، مخ او پښې

پرېمېنځي بيا به يې سترگې ورته په رنجو تورې کړي، له
خوب ځايه پاڅېده.

د مور خواته ورغله، زانه پوه شوه د حمام له تاخچې نه
يې مشکي صابون راواخيست او د بختوگۍ لاسونه، مخ
او پښې ورته پاک پرېول، ويښتان يې ورته پرېمنځ کړل،
سترگې يې هم ورته په رنجو تورې کړې. نن ورځ خوشاله
ښکارېده، د لمر پلوشې خوندورې وي، ځمکه او آسمان
بختوگۍ ته خوشاله خوشاله تر سترگو کېدل.

زانه غوټه له صندوق نه راواخيسته او د بختوگۍ د
برگ کميس په لټه کې شوه، کميس چې بي له غوټې
راووېست او د کوټې په غولي يې آوار کړ، نو هکه پکه
پاتې شوه، له سترگو يې بې اختياره اوبنکې راتويې
شوې، بختوگۍ د مور په اوبنکو توپدلو پوهه نشوه،
زانه خپلې کم بختې ورځې ته ژړل، خو بختو نه پوهېده
چې ولې؟؟ هغه نه پوهېده چې کميس يې ټول "پويا" وهلی
او سوری سوری يې کړی دی. کله چې بختوگۍ پوه شوه،
نو د کميس په هر سوري کې به يې گوته وردننه کړه او
"پويا" ته به يې ښېرې کولې، خو شېبې لاتېرې نه وې،
چې بختوگۍ له نارنجې، فاطمې او وېمي سره يوځای په
اينځلو جامو کې د "زلمي اکا" کره د اختر د مبارکۍ
لپاره روانه وه.

د پېغمبر لمسيان

د ژمي شپې او ورځې وې، هوا ډېره سره وه، خلکو باندې دا ژمی دومره په سختی تېرېده، چې څه به درته ووايم. د کابل ښار په دې څو کلونو کې د کورنۍ جگړې له امله ډېر ژوبل او تاواني شوی و او د ښار اوسېدونکيو خپل ژوند په کړاو سره تېراوه. هر څه بدل شوي وو، د ارزاني ځای قيمتي او گراني نيولی و، د سلامتۍ ځای ناروغۍ، د ودانۍ ځای وړانيو. هرڅه د جگړې له لاسه گډوډ وو. د ښار اوسېدونکيو سره يوازې ځينو بهرنيو خيريو موسسو به کله ناکله مرسته کوله. ددې موسسو په

خواكې يوه پياوړې خيريه موسسه چې وه هغه د WFP موسسه وه. دې موسسې د كابل ښار په بېوزلو خلكو باندې د پخې ډوډۍ كارټونه ویشلي وو او هرې كورنۍ ته به يې د ورځې يو ځل څلور ډوډۍ د كارت له مخې وركولې، نو نېكمرغه هغه كورنۍ وه، چې دا ډول كارت يې درلود.

زموږ په كوڅه كې له موږ سره څو نورو كورونو هم دا كارت درلود، پاتې څو نورو كورونو ته كارت نه و رسېدلی، چې ددې كورونو په ډله كې يو هم د ابې كور و.

كه د خداى له حق نه تېر نشو، نو د ابې خواركۍ حق و چې دا ډول كارت يې وركړى واى. ولې چې هغه خواركۍ كونده وه، واړه واړه ماشومان يې ور په غاړه وو، مشر زوى يې سربلند د څوارلسو كالو و. سربلند به هره ورځ له سهاره تر ماښامه په ښار كې پندونه چلول او ماښام به سترې ستومانه له يوې مړۍ ډوډۍ سره خپلو درېو خوښو او دوه وروڼو ته راروان و. پلار خواركۍ يې تېر كال د طيارې تر بېم لاندې مړ شو.

د كابل په ښار كې د ورځ په تېرېدو سره گراني ډېرېده او د هرڅه بيه به لوړېده. خلك خواران له ستونزو سره لاس او گرېوان وو، د ښار اوسېدونكي اوس دومره بې وسه شوي وو، چې بډاى او غرېب پكې نه و معلوم.

ابی به هره ورخ ماسپینین قضا له خپله کوره وتله او خپله وړه لور تورکی به یې له لاسه نیولې چېرته به تله. دا نه معلومېده، چې چېرته ځي، خو کله کله به چې په کوڅه کې مور سره مخامخ شوه، نو چې پوښتنه به مو ورڅخه وکړه، یوه پلمه به یې وکړه، چې دلته نژدې مې د چا کره کار دی.

په هغه ورخ هوا ډېره سره وه، واوره وربډه، نژدې غرمه وه، چې ابی یوازې په اوريا کې روانه وه. د کوڅې په سر کې ورسره مخامخ شوم، تر روغېر وروسته مې وپوښتله، چې ابی چېرې ځي؟ دا اوريا ته گوره او ستا تگ خیرت خو به وي؟

سترگې یې له اوبنکو راډکې شوې وې ویل:

— دا څو ورځې کېږي چې تورکی ناروغه ده، تبې یې کولې څه گولی مې ورکړې، خو له بېگانه راهیسې له خوړو څخه هم لوېدلې ده، تکه ژېړه اوبنتې ده، سهار مې شفاخانې ته بوتله، ډاکټر راته دا نسخه راکړه، په کور کې پیسې نه وې، د سربلند خوارکي دا ډېرې شپې وشوې، چې هېڅ مزدوري نه کېږي، په بناړ کې کارونه لږ شوي اوس دلته لنډه مې د خورزې کور دی، هغه ته ورځم که د دوا پیسې راته په پور راکړي.

ماته ډېر ارمان راغی، چې کاشکې له ما سره دا پیسې وای او ابی خوارکی ته به مې ورکړې وای، چې په دې سپین سر او په دې اوريا کې روانه ده. ابی ته مې وویل:

– خیر دی ابی. خپه کېږه مه خدای مهربانه ذات دی،
په خدای قسم دی چې ما سره هم پیسې نشته، همدا اوس
له ښاره راغلمه او لږ څه سودا مې کور ته واخیسته، که نه
نو تر تا به مې جارې کړې وای. چېرې مې په دې اوريا کې
پرېښولې، چې د خورزې کره تللې وای.

ابی لږه له ما سره زموږ ترڅنګ د ګاونډي لور ګلالی
هم ښار ته تللې وه. ګلالی مخ راواړوه ویې ویل، چې ابی
خوارکی هره ورځ له تورکی سره لرې لرې ځایو ته د خیر
ټولو ولپاره ځي، خو ورځې مخکې زما کشر ورور لیدلې
وه، دلته شرمېږي او موږ ته پلمې کوي. ما ګلالی ته
وویل:

– نن خو خوارکی پلمه ونه کړه، د تورکی د دوا نسخه
ورسره وه. ګلالی هم ارمان وکړ، هغې وویل:

– نن سبا کابل کې د ټولو همدا حال دی، که دا د
ډوډی کارتونه، نه وای ما او تا به هم په خیر پسې وتلي
وو.

سبا ته د جمعې ورځ وه، بیا نژدې غرمه وه، چې په
کوڅه کې شور ماشور جوړ و. د کلاله دروازې نه مې
کوڅې ته سر وربهر کړ، په کوڅه کې ډېر سپرې راټول شوي
وو، نوله حیا نه بېرته راستنه شوم. یوه ګډې وروسته چې
کشری زوی مې له کوڅې راغی، سملاسي یې راته وویل:

– مورې سربلند نن طالبانو په وهلو وهلو بوت، ابی
داسې ژړل خوښدو یې هم ژړل. بیا د طالبانو پښو ته

ولوېده هغوی سربلند خوشې نه کړې، خلك وايي د سرک د غاړې هغه درملتون، چې شنې شیشې لري، هغه ته ماسخوتن سربلند ورغلی درملتون والا چې د تورکی دوا ورته رااخیستې په پاکټ کې اچولې، نو سربلند هغه دوايي راتښتولې او پیسې یې نه دي ورکړي. نن سهار هغه سړي د سربلند دوی کور پیدا کړی او طالبان یې پرې راوستل.

د ابی پرونی د اوبنکو نه ډکې سترگې راپه زړه شوې، خدای شته چې زړه مې ډېر خپه شو، مازیگری و په کوڅه کې سړي نه وو، د ابی کره ورغلمه. ابی خواره په کوټه کې د تورکی سر ته ناسته او د کوڅې ښځې شاوخوا ته ورسره نژدې ناستې وې. د سربلند اېبت یې کاوه. څرنګه چې زه کوټې ته ورننوتم، ما پسې شاته د جمعه خان انا رانوته او په ابی یې غږ وکړ:

— زویه دا ولې؟ بیا څه ټکه درباندي راپرېوته؟

ابی په ژړا شوه او له ځایه جګه شوه، د جمعه خان د انا لاسونه ېې ښکل کړل. بیا یې کیسه داسې پیل کړه: تورکی خو تاسې ښه په سترگو وینی، چې په ځان کې یې نور څه نه دي پاتې، پرون په هغه اوریای کې خورزې کره لاړو. د تورکی نسخه راسره وه چې پیسې راته په پور راکړي. دوا ورته واخلمه. هغې په خپله پیسې نه درلودې، د هغې حال مې چې ولیده، واړه واړه زامن یې ژړېدل، سپینې وریجې یې په اوبو کې ورته خوتولې وې او

هلكانو هغه وريجي نه خوړلې. له موره يې ډوډۍ غوښتله او له دې حېراني سره د ډوډۍ پيسې نه وې. بيا مې خوله ورته جوړه نشوه، چې ورته ووايم، همداسې راغلمه. كور ته چې راوړسېدم، نو توركي په كانگو پيل وكړ. رنگ يې لكه د مړي غوندي شو، ماښام چې مور خوړلې سربلند له ښاره راغی، نو ډېر خپه و، هېڅ يې له ځان سره نه و راوړي. د توركي سرته كېناسته، پوښتنه يې وكړه، ما ټوله كيسه ورته وكړه، مخ يې راواړوه ويې ويل، چې ابې نن مې لږ څه مزدوري وكړه، پيسې مې په جيب كې كړې او د خوراك څه مې نه اخيستل، ما ويل چې نن به ضرور توركي ته دوا واخلم، نو كله چې موټر ته وړپورته شوم، نه پوهېږم موټر د خلكو څخه ډك و، كلينر چې كرايه رانه وغوښته، ما چې جيب ته لاس كړ، جيب مې چا پرې كړی و، نو طبيعت مې گډوډ شو.

ده لا خبره نه وه خلاصه كړې، چې توركي بيا كانگې وكړې، له كانگو سره يې د وينو غوټې وې، د سترگو تور يې لزل، نجلۍ بېسده په ځای پرېوته، په دې كې سربلند وارخطا شو، نسخه يې واخيسته او له كوره ووت.

د ماسخوتن بانگونه كېدل، چې سترې ستومانه خولې پرې ماتې وې راغی او دوا يې له ځان سره راوړه. نجلۍ ته يې دوا وركړه، بيا يې راته وويل، چې ابې نن خورانه ډېر خراب كار وشو، خير خداى مهربانه دى، چې پيسې

پیدا کړمه دا یې پر ما باندې قرض، بیا یې یو په دوه ورکومه. ژر مې ورڅخه پوښتنه وکړه:

– ولې زویه ولې؟؟

– هېڅ ابی. په ډېرو شناختو درملتونو وگرځېدمه دا دوا ډېره گرانه وه، چا په پور نه راكوله، هر یوه ته مې زاری وکړې، خو سوال مې چا ونه مانه، بیا نو مجبوره شوم، ځان سره مې سوچ وکړ، ومې ویل، چې دا خوښه کار نه دی د نسخې پیسې یو لک افغانۍ کېږي او که خدای مه کړه نجلی مړه شي، بیا نو د کفن پیسې پوره کوه، د مرگ ژوبلې تاوان! نو په همدې کې یو بل درملتون ته ورپورته شوم، دوا چې یې راته راكښته کړه او په کڅوړه کې یې واچوله، ما هم سملاسي دوايي راواخيسته او راوتښتېدم.

ټوله شپه سربلند خوب ونه کړ، په خپل ځای به خوارکی لټ په لټ کېده، ابی ژړل د کلي کوڅې ښځو هم چې هره یوه یې له ابی نه کمه نه وه، له ابی سره هرې یوې خپل ډک زړه تشاوه.

پخوا به ابی هر مازیگر له کوره وتله، اوس نو ابی له سهاره چې له کوره وتلې وه، تر ماښامه پورې ماموریت په ماموریت به د طالبانو پوستو ته تلله او په زاریو سر وه، چې گوندې سربلند راخلاص کړي.

د جمعې ورځ وه، خلکو د جمعې د ورځې لمونځ خلاص کړی و، دا ورځ له سهاره همداسې درنده تېرېده،

ما د ماسپينين لمونځ وکړ، په جای نماز باندي ناسته وم، ناڅاپه سربلند راپه زړه شو، نو د خدای پاک دربار ته مې لاسونه په دعا پورته کړل، چې خدای پاک دې د سربلند په حال ورحمېږي او خدای پاک دې له بند څخه راخلاص کړي.

دعا مې لا خلاصه کړې نه وه، چې بیا د هماغې پخوانۍ ورځې په شان په کوڅه کې غالمغال شو، خلک ډېر راټول و، دروازې ته ورتهږه شوم، د کوڅې خلکو ټولو ژړل، گلالۍ هم د کلا دروازې ته راوتلې وه، له هغې نه مې پوښتنه وکړه، ځواب یې راکړ نه پوهېږم چې څه خبره ده، کېدای شي سربلند مې وي. ژر مې وویل خدای دې نه کړي، تنکی ځوان دی. په دې کې مې د کلا دروازه پورې کړه، گلالۍ ته مې وویل:

— خورې زما کور ته پام کوه، یوار به د ابۍ کره ورشم، چې څه چل دی.

کله چې د ابۍ کره ورننوتم، گورم چې ابۍ د کلا په منځ کې ناسته او نورې سپین سرې بنڅې هم ورسره ناستې ژاړي، ابۍ د ځمکې خاورې پورته کوي او په خپل سر باندي یې بادوي، ټولو راغونډو شویو بنڅو هم ژړل. د بلې گاوندۍ څخه مې وپوښتل:

— څه چل دی؟

د هغې سترگې چې له ژړا ډکې وې، راته یې وویل:

دې ظالمو طالبانو نن په غازي استېديوم کې د
سريلند لاس پرې کړی. ابی نارې سورې وهلې او په ژړا
ژړا يې دا ويلې، چې سريلند خو به په دې لاسونو باندې
پنډې په شا کولې او مور ته به پي يوه مړی. حلاله د
غريبی ډوډی راوړه، اوس به څه کوي، خدای مو پاچاهي
چپه که، خدای مو زامن مړه که، زما له زړه نه خبر شئ.
ابی په نارو سورو کې وه، په دې کې يو وړوکی ماشوم،
چې له لاس نه يې سرې وينې څڅېدلې راغی، په خپله وړه
ژبه يې ابی ته وويل:

— ابی مه ژاړه! دا دی د سريلند لاس مې درته راوړی،
هغه بېرته پرې سرېش کړه.

زېږېدا

د يو غرخ په اورېدو سره ملالی سخت ټکان وخوړ او د سوچونو ټال يې سره وشلېده. په دې وخت کې د درخو ابی غږ له بلې کوتې نه راپورته شو، ملالی وه ملالی چېرې ورکه يې، راځه دلته څه خدای مه کره اوس به...

ملالی له ځايه وارخطا پاڅېده او غوړېدلی دسترخوان، چې په کاسو کې ډوډی وړه کوله، ترڅو نوروز اکا د ماسپښين له لمانځه راشي او بيا به د غرمې ډوډی سره وخوري. همداسې دسترخوان او کاسه يې په ځای پرېښودل، هغې کوتې ته لاړه، چې هلته درخو ابی ناسته وه، اوږدې تسبې يې په گوتو اړولې رااړولې او سترگې يې له اوښکو ډکې ښکارېدې، ژر ژر يې آيتونه تېرول او په يوه ساه يې همدا ويل:

خداى دې خير كړي! الله دې رحم وكړي، اكا دې
خداى په خير راولي، ما ورته وويل، چې سرپه! په كور
كې لمونځ كوه، دا ورځ د جومات ده، چې ته جمعې ته
ورځې او بيا يې ملالۍ ته كتل، چې لكه پانه رپېدله.

درخو ابى خان ډاډه ښكاره كړ، كه څه هم تر ملالۍ دا
ډېره يړېدلې وه، ددې لپاره چې ملالۍ باندې څه ونشي
او همدا پي شپې او ورځې وې او درخو ابى د نوي لمسي
راتلو ته سترگې په لاره وه. ملالۍ بيا په سوچ كې لاړه، د
ماښام خبرې يې يوه يوه په ذهن كې راتلې، چې څرنگه
سليم سره ناسته وه او د نوي ماشوم لپاره يې نومونه
خوښول، كه هلك شو "مېرني" به نوم پرې كېږدو او كه
نجلى وه، نو "رنا" به...

سليم د ښار په يوه روغتون كې معاون ډاكټر و، د مور
او پلار نازولى او يوازینی زوی و. د نوروز اكا دوه زامن
په جهاد كې د روسانو سره په جگړه كې شهيدان شوي وو
او يوه لور يې وه، چې په كلي كې د اكا د زوی سره واده
شوې وه.

ملالۍ ته د سليم يوه يوه خبره بيا په ذهن كې او په
سترگو كې راگرځېده، په دې وخت كې د كلا دروازه
خلاصه شوه، نوروز اكا كلا ته راننوت. د نوروز اكا په
راننوتو سره درخو ابى ژر ژر شكرونه ووېستل، په لوړ
اواز يې وويل:

— څه شکر دی ملالی! اکا خو دې په خیر راغی، سلیم
دې الله وساتي د الله مال دې له الله نه مې سلامت
غوښتی.

د راکتونو آوازونه اورېدل کېدل، چې شېبه په شېبه
دېرېدل.

نوروز اکا کوټې ته راننوت او په لوړ آواز سره یې
وویل:

— خدای دې خیر کړي، څو وارې مې ورته وویل چې
هلکه! پرېږده دا روغتون او کابل خو... نه پوهېږم، چې څه
غواړي؟

په دې کې درخو ابی غږ اوچت کړ:

— د سلیم پلاره غږ خو دېر نژدې و، د چا په کور
ولگېده؟ ورکه وه یې مور په لمانځه وو، چې جومات ټول
وښورېده، د جمعه خان په کور کې لگېدلی، جومات وال
جمعی نه وروسته ورغلل او خپله جمعه اکا هم په جومات
کې و، د هغه دوه وړې جینکې د احمد لونیې درته ښایمه
ژوندی پاتې دي، نور ټول کور یې وران شو. په دې وخت
کې ابی نارې کړې "وی" او مخ ته یې څپېرې ورکړې.
ملالی د بت په شان نېغه ناسته وه او په رنگ کې یې یوه
زره شان وینه نه وه. ذهن ته یې دا راتلل، چې څه وخت به
توغندی راځي او د دوی په کور به لگېږي او دا به څه
وخت له ابی او اکا سره مړه کېږي؟

د ملالی په ملا کې نری نری درد پیل شو، له ځایه پاڅېدل او بیا په کاسو کې اشکنه اچول او ډوډۍ کوټې ته راوړل ورته ډېر گران کار ښکاره شو. ابی ته یې مخ ورواړاوه، ورته یې وویل:

– ابی اکا خوراغی ډوډۍ راوړم؟

د ابی له خولې سوړ اسوبلی راووت، هغې وویل:

– زویه! ډوډۍ د چا زړه ته کېږي؟ ته به هم وږې یې او اکا به دې هم وږې وي، څه را یې وږه. ملالی پاڅېده او لاړه.

نن ورځ په ملالی باندې ډېره سخته تمامه شوه، د گرمې له ډوډۍ خوړلو څخه وروسته ابی او اکا دواړه د جمعه خان کره لاړل، مازیگر و چې ابی راغله، توغندي لرې لرې لگېدل، په هر کور کې به دوه او درې کسه شهیدان شول او هره ورځ به له هر کوره خامخا یوه او یا دوه جنازې وتې او هدیرې به په خپلې پراخې سینې کې په ډېر ورین تندي باندې جنازې منلې.

ابی چې کله د جمعه خان اکا له کوره راغله، نو سمدلاسه ېې د سلیم پوښتنه وکړه، چې راغلی نه دی؟ سلیم نه و راغلی او بیا ابی د جمعه خان په کور باندې د توغندي د لگېدلو، د جمعه خان د ښځې، انگور، لورانو او لمسیانو د شهادت کیسې راواخیستې. ملالی ته یې مخ ورواړاوه او په عذر سره یې ورته وویل:

- ملالی لوري سلیم خونه زما خبره مني او نه دې د
 اکا ته خو ورته ډېره گرانه يې ته ورته ووايه، چې دا نوکري
 دې ورکه شي پرېږده سبا به لکه د جمعه اکا د کور په شان
 به زموږ په کور هم بلا راپرېوتې وي، لاږ به شو پېښور ته
 خیر هلته به مزدوري کوي اکا به دې هم ورسره شي څه
 وچه او لمده خو... خدای مهربانه پاچا دی، په دې وخت
 کې د ملالی له خولې یو سوږ اوسیلی راووت، ابی ته یې
 وویل: موري زه څه هره شپه ورته وایمه په ژبه مې نور
 وینسته راشنه شو، هغه راته وایي چې کله خدای له دې
 رنځ نه خلاصه کړي بیا به څه فیصله وشي. د ملالی شپې
 ورځې وې او نن خو ورباندې د قیامت په شان تېره شوه.
 له شرم نه یې ابی ته هم حال نه شو ویلی. په ملا باندې
 یې دردونه شېبه په شېبه ډېر بدل. د ملالی رنګ شېبه په
 شېبه بدلېده. ددې حالت ته د ابی پام شو، د ماښام د
 بانګونه وروسته سلیم راغی، د سلیم په راتګ سره
 ملالی خوشاله شوه او زړه یې ټول شو. سلیم د جمعه خان
 اکا د کور په مصیبت باندې چې ابی ورته مخامخ ناسته
 وه کیسه وکړه او خبر شو، خدای شاهد دی چې ډېر خپه
 شو.

له دمې جوړولو څخه وروسته ملالی څنګ ته ورغله
 او پوښتنه یې ورڅخه وکړه ملالی! رنګ دې ښه نه
 ښکاري، مریضه خو به نه یې. ملالی سرې سرې سترګې
 ورواړولې او ورته وویل: الله که سلیمه! نه پوهېږم له

غرمې نه راپه دپخوا په ملا او نس مې درد ځي راځي،
 شرم نه ابې ته هم څه ويلی نشم. سلیم د ملالی په دې
 خبرو چرتي غوندې شو. په سوچ کې لار، بیا يې ځان سره
 وويل: نن خو جگړه هم ډېره توده ده، توغندي ډېر لگېږي
 نن يې شفاخانې ته دومره زخمیان راوړل، چې له اندازې
 نه وتلي وو. همدې لپاره ناوخته راغلم. خدای دې خیر
 کړې نن شپه دې خدای تېره کړي، سبا ته بیا آسانه ده.
 سلیم لاله ځانه سره بنگېده، چې ملالی وارخطا کوټې ته
 ننوته او د کوټې په غولي اوږده وغزېده. ابې چې په مصله
 باندي ناسته وه او نوی يې د ماښام لمونځ خلاص کړی
 و، ژر په ملالی پسې کوټې ته وردننه شوه. په ملالی يې
 غږ وکړ، ولې لورکې مریضه خوبه نه يې؟ ملالی د درد
 له لاسه خبرې نشوای جوړولی او ابې ته يې د خبرې ځواب
 نشو ورکولای. په زگیروي يې پیل وکړ. ابې نه لاره ورکه
 شوه، لاس او پښې يې رېږده، وارخطا له کوټې نه راووته.
 سلیم چې د چوترې په زي ناست و او په چورتونو کې ډوب
 د ملالی فکر اخیستی و، چې ملالی به څرنگه ماشوم
 زېږوي. په کور کې ورته سخته وه او دا يې لومړی ماشوم
 و. د ملالی د ژوند خبره وه، هغه خویو معاون ډاکټر و او
 د هر څه او هرې پېښې ورته پته وه، په دې وخت کې ابې
 پرې غږ وکړ: سلیمه زویه سلیمه! سلیم د ابې په آواز سره
 وارخطا له ځايه پاڅېده، وې ويل: ولې مورې څه دي؟
 ابې په ژرغوني غږ وويل: الله دې رحم وکړي، څه به کوو،

ملالی ناروغه ده. زه هم په څه نه پوهېږمه زويه! څه به
 کوو. سلیم له ابی سره وارخطا کوټې ته راننوت، د ملالې
 سرته کښېناست، په ملالی یې غږ وکړ: ملالی، ولې ډېره
 ناروغه یې ملالی د دردونو له لاسه تاوېده راتاوېده، د
 خبرو جوړول او ځواب ورکول ورته ډېر گران کار
 ښکارېده. له سترگو یې اوښکې راروانې وې او ستونی
 یې ډک ډک کېده. په ډېرې سختۍ سره یې سلیم ته ځواب
 ورکړ: سلیمه نه پوهېږمه مړه کېږمه، په خدای چې مړه
 شوم او اوښکې یې په مخ راروانې وې. د سلیم رنگ
 سپین اوښتی و، دا تور ماښام او دا توده جگړه چې کوڅه
 په کوڅه روانه وه، نه د موټر درک و او نه د ډاکټر. جبران
 جبران یې ابی ته کتل. بیا یې مخ مور ته واړاوه، مورې
 اوس به څه کوو، شفاخانه خو هم لرې ده، په دې لارې کې
 په هر قدم کې یو توغندی لگېږي. نه موټرې شته نه
 ډاکټر. بیا یې خپله د ډاکټرۍ بسته راواخیسته او د
 فشار د کتلو آله یې راووبستله. د ملالی فشار یې
 وکوت د هغې فشار شېبه په شېبه لوړېده. دا سلیم لپاره
 ډېره د تشویش وړ وه. ابی لکه پانه رپېدله او ځان سره
 یې دعاگانې کولې، چې الله دې ورحمېږي. له ځایه
 راپاڅېده او د رېک له سره یې د قران شریف له منځه هغه
 گنډل شوی تعویض راواخیست، چې څو ورځې مخکې د
 جومات ملا نوروز اکا ته لیکلی و، چې کله ملالی پنه

اولاد ناروغه شي دا تعويض به يې په پښه وروتړې او الله به يې په آساني سره اولاد پيدا کړي.

سليم کله مور ته کتل او کله به ملالې ته ابې تعويض د ملالې په پښه وتاړه او بيا يې په دوغاگانو باندې پيل وکړ. د ملالې وضع شېبه په شېبه خرابېده، په دې کې و، چې نوروز اکا د مابښام د لمانځه نه راستون شو، ابې د کوتې نه وارخطا منډه کړه او نوروز اکا ته يې چې نوي کلاته راننوتې و، ځان ورساوه او په ساه نيولي غږ يې ورته وويل: سرپه! ننگور ناروغه ده، ډېره سخته ده اوس به څه کوو. نوروز اکا ددې خبرې په اورېدو ډېر وارخطا شو، په ځای وچ ودرېده. بيا يې سليم ته غږ کړ سلیمه راووخه دلته راشه. سليم د پلار د غږ په اورېدو له کوتې نه ووت، نوروز اکا ورته وويل: دا د کور کار نه دی د ژوند او مرگ خبره ده. مور دې زړه ښځه ده او بله دا چې بلا وهلې په هېڅ هم نه پوهېږي. په هر ډول چې کېږي، ښځه دې شفاخانې ته ورسوه. سليم نه لاره ورکه وه، پلار ته يې مخ ورواړاوه: پلاره نه موتر شته او نه کوم بل څه په څه يې ورسوم؟ نوروز اکا د زوی په اوږه لاس کېښود، مه وارخطا کېږه، زه اوس بېرته راځم. نوروز اکا له کوره ووت. سليم او ابې په ځای سره وچ ولاړول او يو بل ته يې کتل. لنډه شېبه لانه وه تېره چې سليم اکا کلاته راننوت او سليم ته يې وويل: د مامور له زويه مې ساپکل

راواځېست ژر کوه په ساپکل يې ورسوه. د نوروز اکا په
دې خبره د سليم په پښو کې دمه پيدا شوه.

ملالی چې د دردونو له لاسه قدمونه نشو اوچتولی،
په ډېرې سختۍ سره د ساپکل شا ته ځان په سليم پسې
ټينګ کړ. د ابی د لاس ګنډه شوې غوټه وه، چې سليم ته
يې په لاس ورکړه او وويل: زويه دا به واخلي د ماشوم
کالي او وړني دي. سليم په بايسپکل پښه واړوله او د يو
سترګې رپ سره له کوڅې نه پناه شو. په لارو کوڅو کې د
مانښام تياره لګېدلې وه او سرکونو واپونو په غاړو کې نه
د موټر اثر و او نه د بنيادم. په ځينو څلورو لارو کې د
تنظيمونو پوستې ښکارېدې. د توغنديو وحشتناکه
آوازونه اورېدل کېدل. دا چې چېرته لګېدل ددې پته نه
وه. سليم به چې کله د هرې پوستې له مخې تېرېده، ټوپک
والاو به پرې غږ وکړ، چېرې ځې سليم به ساپکل ودراره او
ورته به يې وويل: ناروغ راسره دی، روغتون ته ځم. بيا به
يې سليم او ملالی ښه له نظره تېر کړل. ورته به يې وويل
ځه. په نيمه لاره کې رسېدلی و، چې د سرک په منځ کې
مورچل جوړ شوی و. دلته نو جگړه سخته توده روانه وه،
مرمی يوه يوه د سليم او ملالی له سره تېرېدې او
توغندي نژدې نژدې لګېدل. سليم ساپکل ودراره،
وارخطا په دې يو ټوپک والاورته رانږدې شو ځوانه چېرې
روان يې؟ هغه وويل: روغتون ته ځم. د ملالی د ملا درد
نور نه و او له ډاره رپېدله، هرڅه ورڅخه هېر وو. ټوپک

والا ورته اشاره وکړه، څه په دې لاره دې ځان وباسه سلیم
 د ساېکل مخ راواړاوه او په بل سرک روان شو. نیمایي
 لارې ته راوړسېده، دلته کراره کراري غونډې وه. د ډزو
 آوازونه دومره نژدې نه و. نابیره وېره یې په زړه ورپېدا
 شوه، په دې لاره باندي د وحدت پوستې وې چې پوتکی
 په سر وباسي. په همدې وېره کې و، چې د سرک په سر
 سړي ورته ودرېدل او هوایي ډزې یې وکړې. د درېدو
 اخطار یې وکړ. تپه تیاره وه، سلیم سړی نه لیده، ښه ورته
 رانږدې شو. په وحشتناکه اواز یې وویل: کجا میري کجا
 وطن دار. ددې غږ په اورېدو د سلیم له پښو نوره دمه
 لاره، د ملالی په شان یې خبرې جوړول هېر شول.
 همدومره ېې وویل: وحدت وحدت لیوانو ته ښکار په لاس
 ورغلی و. د ملالی په ملا کې بیا درد پیل شو. سلیم سړو
 ته ډېر عذر او زاری وکړې، له سترگو ېې اوبنکې راغلي،
 چې ېې گناه یو، تور سړې راسره ده، شفاخانې ته یې
 رسوم. په دې کې هغه بل یې د ماشینگن په کنډاغ د سلیم
 په اوږه گوزار وکړ او د پوستې په لوري یې سره روان کړ.
 بیا هغه ملگري ېې خپل قوماندان ته چې په چوکۍ ناست
 و، په غوږ کې څه وویل. قوماندان له ځایه راپاڅېده او په
 لوړ آواز یې وخنډل، څومره ښه شفاخانې ته حاجت نشته،
 موږ ښه ډاکټران یو، د مریض ښه علاج کوو. د سترگو په
 رپ سره د سلیم لاس او پښې د یو پسه په شان چې

لور آواز يې وژړل، ملالی نوره په ځان خبره نه وه، په چوکۍ ناسته يوه پنبه يې په يوه چوکۍ او بله يې په بلې چوکۍ تړل شوي وو. د قوماندان غږ له خدا سره يوځای د سلیم په غوږ کې تاوېده راتلوېده، د هرڅه تماشه مو کړې وه، په دنيا کې مو هرڅه ليدلي و، خونن راځی چي دا تماشه هم وکړو. نور د سلیم له خولې څخه غږ نه پورته کېده، سترگې يې پټې پټې کېدې، چې دواړه ماشوم اوواز يې تر غوږ شو، ټول بدن يې ورپېده، سترگې يې لوڅي کړې، بيا د ماشينگن په يوه غږ سره د ماشوم آواز غلی شو.

ابی او نوروز اکا سلیم او ملالی ته سترگې په لار وو. ابی توده شپږه د ملالی لپاره پخه کړې وه او په کوټه کې يې دوه توشکې سر په سر اچولې وې. د نوي ماشوم لپاره يې هم ځای غوره کړی و. ابی به کله غوړيدلي ځای ته کتل او بيا به د کلا دروازې ته شوه، د توغنديو آوازونه نور غلي وو، بڼار کې کراره کراره وه.

د جومات مخې ته راغونډ شوي خلك چې د هر يوه تن په رنگ کې د وينې اثر نه ښکارېده، ټول په خپل منځو کې په څه لگيا ول. د هر چا په لاس کې يوشين کارت او سپينه پاڼه وه، د نوم په اخیستلو به هر سړي ځان سفره لږ څه غوړي بوره او نور څه شيان وړل. ابی څه نه ليدل، نوروز اکا يې څنگ ته د منتظرينو په کتار کې ولاړ و. په سوچ کې تللی و، خدای خبر چې په څه يې سوچ کاوه، چې

له مخې نه يې يو لېونى ځوان هلك تېرېده او ځان سره يې
دا ويل: وحدت تماشه وحدت تماشه. نوروز اكا لېونى
هلك ته وكتل او سترگې يې له اوښكو راډكې شوې،
رنگ يې د سلیم په شان و او خپل ورك سلیم او وركه
ملاله ور په زړه شوه.

۱۳۷۶/کابل - مکروریان

ورمه سبا عامر چې کورنی نوم یې "نداره" دی دنن نه پېنځوشت کاله پخوا د اولسوال خیال محمد احمدزي کره زېږېدلې ده. اصلي ټاټوبی یې د لوگر ولایت د میروال سیمه ده. په خټه اله دین خېله کوچی ده. د لېسې تر کچې یې زده کړې د کابل په ښار کې کړي دي او هم دا اوس په پېښور کې د ژورنالېزم په څانګه کې په لوړو زده کړو بوخته ده. د ښوونځي له وخته یې د ادب د دنیا سره مینه وه او دغه مینه ورسره تر ننه مله ده. شعرونه او لنډې کیسې یې وخت په وخت د کابل او پېښور په مجلو او ورځپاڼو کې چاپ شوي او نوم یې اولس ته آشنای دی. په دې وروستیو کې یې د هېواد د ځوان شاعر، لیکوال او خبریال نجیب عامر سره ژوند شریک کړ.

د ورمه سبا نور آثار:

چاپ	د شعرونو لومړۍ ټولګه	1_ د پلوشو اتني
چاپ	د لنډو کیسو لومړۍ ټولګه	2_ د واورې لمن
ناچاپ	د ښځو په اړه څېړنيزې مقالې	3_ سوالګره
ناچاپ	د هنري نثرونو ټولګه	4_ باغ ارم
ناچاپ	ناول	5_ بازار

چاپ چارې: د دانش څېړندويي ټولنې تخنیکي څانګه

Tel/Fax: +92-91-2364513 / E-mail: dantish.2k2000@yahoo.com